Do anh Võ phi Hùng, CHS Petrus Ký 67-74, tặng cho Kho Sách Xưa Quán Ven Đường

NĂM THỨ NHỨT SỐ 105 — GIÁ MỖI SỐ 0$05 — NGÀY CHÚA NHỰT 26 THỨ HAI 27 MAI 1929

THẦN-CHUNG

XUẤT BẢN MỖI BUỔI SÁNG

Chủ-nhiệm: DIỆP-VĂN-KỲ — Tòa báo: Góc đường Filippini và Espagne, DÂY THÉP NÓI: 324 — Chủ-bút: NGUYỄN-VĂN-BÁ

Muốn cho người bình dân cung kính pháp luật, thì không có điều chi trước hơn là điều người cầm quyền pháp luật phải tự cung kính pháp luật.

DÉPOT LÉGAL N° 1091

Ông Ng.-an-Ninh chống án
Một trăm mấy chục người chống án
Quan Biện-lý cũng chống án

Vụ Nguyễn-an-Ninh xử rồi.

Xử rồi hôm bữa 8 Mai mà nay lại rối ren hơn khi trước.

Người bị buộc tội chống án đã đành, mà người buộc tội cũng chống án.

Án dương chống ba bốn bề, mà cái vụ kia lại bây còn đem ra tòa Đại-hình nữa.

Hôm trước tôi cũng đã có nói sơ về vấn-đề quyền hạng của tòa. Nhưng sợ chưa rõ, tưởng nay nói lại cũng chẳng dư gì lắm. Chỉ cần phải phân ra từng đoạn cho tách bạch. Vì đây là nói luật, chớ chẳng phải nói tình. Luật kia mà đã ăn thua gì chưa?

Nguyễn-an-Ninh mắc tội gì?

Cứ theo tòa án, thì Nguyễn-an-Ninh mắc phải hai tội: 1· Đánh lính trong lúc thừa hành công vụ. 2· Lập hội kín.

Và trong chuyện hội kín, tòa lại chia ra làm hai tội khác.

1·) Tội lập hội kín.

2·) Mưu phản động khuynh phúc chánh phủ (complot contre la sûreté de l'Etat).

Bỏ chuyện đánh lính ra ngoài, vì bữa 8 mai rồi, tòa chỉ thiên trọng về vụ hội kín mà dẹp chuyện đánh lính lại một bên. Vả trong vụ nầy lại có hơn một trăm mấy chục người bị liên can vào.

Một việc có thể chia làm hai tội đặng không?

Tôi đã có gặp một ông trạng-sư có danh ở Saigon, nhơn trong câu chuyện, tôi có hỏi qua vấn đề ấy, ông lắt đầu mà nói: «Từ ngày tôi ra làm trạng sư mới thấy một lần thứ nhứt. Ở Đông dương về phương diện luật phép có lắm việc không ai ngừa trước đặng. Nhưng đến sự một chuyện mà chia ra hai tội, thì cũng thật mới có một lần thứ nhứt.»

Đó là ông trạng sư lấy làm lạ, chớ phần riêng tôi, thì chẳng còn chi lấy làm lạ nữa. Quen hết rồi!

Phần tôi, tôi chỉ xin hỏi, nếu như chia làm hai tội thể ấy, thì thành ra trong một việc mà có cả tiểu hình (délit), đại hình (crime), vậy quyền tòa nào xử?

Quyền hạn của tòa

Về vấn-đề quyền hạng, thì ai cũng biết mấy câu thành ngữ thông thường nầy: «Tội hình cầm tội hộ ở đó: le criminel tient le civil en état» cũng là «Tội hình nặng làm tiêu mất tội hình nhẹ: La peine la plus grave absorbe la moindre grave» Giả tỉ như tên X. cầm máy xe hơi cán một người đi qua đường, thì cái tội cán người ta là thuộc về luật hình, mà cái chuyện thường nhơn mạng là thuộc về luật hộ. Gặp thế thì tòa hộ phải để đó mà chờ tòa hình xử trước đã. Bao giờ tòa hình có xử người cầm xe hơi có tội, thì bên nầy mới được phép bắt thường nhơn mạng. Còn như hai tội đều thuộc về hình luật, như vụ hội kín Ng.-an-Ninh, thì theo luật, tòa trừng trị là tòa xử tiểu hình phải nhường quyền cho tòa đại-hình xử mới là khỏi trái với luật lệ của nước Pháp đem sang đây.

Ấy vậy mà cứ xử.

Xử cách nào?

Xử kín. Nên mình cũng chẳng biết rõ trong Tòa có nói những điều chi. Nhưng cứ theo bài ký-thuật của ông Phan văn Hùm, thì thật cũng chẳng có điều chi mà đáng kín. Song cái đó cũng là quyền độc tài của ông chủ tọa. Mình chỉ biết rằng, xử tội 1 trăm mấy chục người mà nội có hai buổi, thì dầu cho có ở Đông dương đi nữa, cũng phải nói là đơn sơ thái quá.

Chẳng nói chi chuyện xử đăng cũng không, nội một cái tánh danh của mấy người bị buộc tội cũng đã làm cho sanh ra nhiều chuyện rối về sau. Làm sơ sài thế ấy, thì làm sao mà chắc ai là ai?

Hay là Tòa trừng trị đã biết trước rằng mình không có quyền hạn xử, nên mới làm cho vậy?

Thật tôi cũng muốn vì luật pháp mà ước ao như thế. Song chắc không phải thế đâu. Trước khi đem ông Nguyễn-an-Ninh ra tòa đại hình, thì muốn buộc tội trước đã. Rủi như tòa Đại-hình có tha bổng, thì mỗi người trong vụ hội kín cũng còn ba bốn năm tù của tòa Trừng-trị ban cho.

Ngạn ngữ Langsa có câu: «Cai trị tức là dự phòng» thật vậy.

Nói chi thì nói, chớ theo luật, tòa trừng trị vẫn không đủ quyền xử vụ hội kín Nguyễn-an-Ninh.

Vậy mà còn một lẽ nữa, là khi đem ra tòa trừng trị xử, thì tòa chỉ biết có một tội là «tội lập hội kín», duy đến lúc xử rồi tòa mới biết cái chuyện hội kín là một cái «mưu phản động khuynh phúc chánh phủ» nên mới định đem ra Tòa đại hình.

Nhưng nếu quả vậy, thì lại có điều khoản 379 của «Code d'instruction criminelle», buộc quan chưởng-lý phải tạm đình cái tội của tòa trừng-trị đã lên án mà chờ tòa đại hình xử.

Bây giờ quan biện lý lại chống án lên tòa trên mà xin buộc tội nặng thêm (appel minima).

Thế có chỉ một mình quan biện lý hiểu đặng cái hành vi của ngài mà thôi, chớ chúng tôi xin thú tội là không hiểu chi hết.

Ông Nguyễn-an-Ninh cùng một trăm mấy chục người kia chống án để làm gì?

Theo ý tôi, như có chống án, thì chỉ nên để mà bày tỏ cái quyền hạn của tòa trừng trị, xin tòa trên phải hủy bỏ cái án ngày 8 mai vừa rồi, vì cứ theo luật, thì cái tội «âm mưu đặng khuynh phúc chánh phủ» là thuộc về tòa đại hình xử. Và cho hội kín là thuộc vào tội ấy lại là chánh ngay Tòa cùng quan biện-lý đã nói như thế, thì khỏi cãi đến cái tánh chất hội kín làm chi nữa.

Nhưng muốn chống án về vấn-đề quyền hạn của Tòa, thì tất phải có trạng sư biện hộ mới trông có hiệu quả.

Vậy mà ông Nguyễn-an-Ninh có chịu để trạng sư biện hộ chăng?

Than ôi! Cái thân thế ông Nguyễn thật đáng não nùng. Mà não nùng bao nhiêu chắc người thanh niên vị nước kia cũng nghiến răng cười mà chịu vậy.

Vậy mà rồi đây sẽ ra sao?

Sao thì sao, tôi chỉ muốn nói cùng ai là người cầm luật pháp trong tay: muốn cho người cung kính luật pháp, thì chẳng có điều chi trước hơn là tự mình phải cung kính luật pháp.

Diệp-văn-Kỳ.

CÂU CHUYỆN HẰNG NGÀY

Hên làm chi mà tốt lại làm chi

Hên là một tiếng Tàu đã nhập tịch Annam. Theo chữ nó là «Hanh» nghĩa là «may» đối với «xui», theo chữ là «xủ», nghĩa là «rủi».

Annam ta thường nói «vận đỏ, vận đen, dịp may dịp rủi» thì khách trú họ nói «hên và xui».

Bởi cái tánh hay chuộng lạ nên Annam ta bây giờ cũng thường nói «hên xui» thay vì «đỏ đen may rủi».

Buôn bán phát tài, cờ bạc sòng nào cũng ăn, làm quan thăng luôn một mạch, ấy là hên. Trái lại, buôn chi lỗ nấy, đánh đâu thua đó, bị giáng bị cách; ấy là xui.

Còn chữ «tốt», tưởng không cần phải cắt nghĩa mà ai cũng hiểu, vì nó là tiếng mẹ đẻ.

Có một điều nên chú ý, là từ ngày Tây lại, Annam ta hay dùng tiếng «tốt» và dùng nghĩa rộng hơn trước. Bởi Tây họ hay xài tiếng «bon» mà người mình ưa nói theo kiểu Tây, nên hễ trong câu nào mà Tây nói «bon» được thì người mình cũng nói «tốt» được.

Bây giờ đi Cholon chơi ta hè! được, tốt lắm!

Nhà in Bảo Tồn họ in ấy ra làm sao? — À, tốt lắm mà!

Theo người ta tưởng, hễ hên thì mọi việc mọi may, đỏ như hoa vông, đông như miếng tiết (huyết) hễ tốt thì mười người mười chuộng, cơm bưng lên trước, nước bưng lên sau.

Theo người ta tưởng, hễ hên thì tiêu tai giải ách, bỏ vô cối mà dọt cũng chẳng hề chi, hễ tốt thì đắc dụng với đời, dầu cho một trăm ba mươi sáu người đem, cũng chẳng thèm nghe ai mà thủy chung như nhứt.

Té ra ngày nay mới biết người ta tưởng làm bậy rào! Hên chẳng làm chi mà tốt cũng chẳng làm chi!

Nội học trò bãi khóa ở trường Sư phạm hôm nọ, nay bị đuổi hết 376 người. Mà trong 376 người đó hết 5 người bị phạt riêng một cách nghiêm khắc hơn, nghĩa là không được dự vào cuộc thi nào và không được vào làm việc các sở nhà nước.

Năm người ấy, người thứ nhứt tên là Hên, người thứ hai tên là Tốt!

Hên còn như vậy thì xui mới làm sao? Tốt còn như vậy thì xấu đến bực nào? Dời biến quá, không nói được?

Song nghĩ thiệt rồi cũng nổ biết sao mà chắc rằng không hên không tốt. Ai chắc là trò Hên trò Tốt, lại chẳng nhờ cái cơ hội không hên không tốt ngày nay mà rồi đây sẽ hên, sẽ tốt?

Tân-Việt

Ông cố Haiphong đà...thăng thiên

Về bên nhà Chùa, Huế-thượng tắt hơi thì người ta gọi là «tịch-hóa»:

Còn về bên nhà Chung, Cố-đạo nhắm mắt thì tôi chưa rõ người ta gọi là gì, vậy đây xin tạm kêu là «thăng-thiên» vì rằng Thiên-chúa-giáo chủ về nghĩa thiên-đàng địa-ngục.

Vậy thì mới rồi ông Cố-đạo Haiphong là J. G. *Monseigneur Ruiz de Azua* đã thăng-thiên rồi.

Trước đây, nhơn bịnh nặng, Cố vào nằm ở nhà thương St Paul sau liệu thế qua không khỏi, Cố bèn khiến chở về tỉnh Hadương đặng có chết ngay giữa chỗ ở đạo.

Trong khi vé-số người chắc lời...

Thì ông Thần-tài lại gõ ngay cửa những người rắt tay mắn ở sau đây mà bước xí vô nhà:

Ông *Huỳnh-quan-Tương* là một người làm công cho ông thầy *David* trúng số độc đắc, mười ngàn.

Còn những người trúng khác, bổn báo biết được mí người: tây làm công cho hãng *Poinsart-Veyret*, một người trúng 500 $ và một người trúng 10 đồng.

Con trai của một nhà trợ bút của báo *La Dépêche*, Saigon trúng 1 000 đồng.

Một thầy thông thương chánh là M. *Nguyễn-công-Hiếu* cũng trúng 1.000 đồng.

Trong cuộc xổ số tương-tế mới rồi, biết được chừng nấy ông trúng.

Thần-Chung xin mừng quí ông.

Sao vậy ông Nương?

Ngày hôm qua mấy ông Hội-đồng thành phố đến viếng xã-tây, nhơn tiện ông đốc lý có trình cho hay một việc là cấp thêm 20 đồng phụ cấp mỗi tháng cho M. Nam, Commis, vì ông nầy ngoài công việc mình làm ra còn phải làm thêm một việc khác nữa.

Ấy là lẽ công. Sao ông hội đồng Nương lại kèo cừ không chịu?

Sao vậy ông Nương?

Xin ông hãy nhớ anh em Annam làm việc xã tây cũng chẳng có chi lợi lộc hơn mấy sở khác. Mình đã chưa có thể chi giúp, sao lại còn muốn bớt của người ta đi.

Khuyên ông đừng làm vậy nữa!

Muốn hiệp nhứt, thì phải lo mà làm phải nghe ông!

D. V. K.

Chủ-nghĩa «Tam-dân» sẽ thiệt-hành ở Đông-Pháp

Mới nghe như vậy, chắc bọn hàng xóm Khách là lủ anh em Việt-Nam mình sẽ nhao nhao vỗ tay mà tung hô «Đại-Pháp vạn tuế! vạn vạn tuế!» bởi vì, ai cũng biết, chủ nghĩa tam-dân (dân sanh, dân tộc, dân-quyền) chính là chủ nghĩa mà ông Tôn-trung-Sơn bên Tàu lúc sanh tiền đã theo đuổi.

Nếu vậy, thì anh em hãy im đi cất hai tay xuống, mà nghe tôi nói đây:

Thiệt vậy, chánh phủ Pháp cũng định đem chủ-nghĩa «tam dân» mà thiệt hành ở đây chút, nhưng mà thiệt hành một cái chủ-nghĩa «tam dân» cách bẩy với chủ-nghĩa ông Tôn-Văn nữa cũng bằng Tàu qua Pháp.. Kìa! Ngồi đây mà tôi trông thấy, nét mặt anh em lúc nảy, mới tươi cười đó, bây giờ đã ra dáng xuội lơ cả rồi! Buồn? Thất vọng? Vô lối chưa! Thật người mình có cái tánh vô lối như vậy, vui cũng không đáng, mà buồn cũng chẳng nhằm. Việc chi mà buồn? Việc chi mà thất vọng? Nầy, tôi nói anh em nghe: đã là dân bị-trị, thì không bao giờ nên quên mình là dân bị-trị, và đối với nhứt thiết việc làm của những kẻ cai trị mình, thiệt chẳng nên vui, mà cũng chẳng nên buồn, chỉ có một điều là phải tìm tòi bươi móc mà thấy cho rõ, để cho biết những cách lận-sòng của người ta, đặng mà lo những việc tương-lai của chúng mình.

Tôi xin nói trở lại cái chủ nghĩa «tam-dân» sẽ thiệt hành ở Đông-Pháp. Anh em ai nấy cũng biết rằng thuở giờ ở xứ ta vẫn có hai hạng dân: một hạng «*dân tây*», nghĩa là người Annam mà được nhập Pháp-tịch, hai là hạng dân thuần-nhiên là An-nam đặc, chưa nhiễm màu-mè văn-minh Đại-Pháp chút nào cả, tức là «*dân nhà quê*». Nay chánh-phủ Pháp lại muốn thêm vào hai hạng dân ấy, một hạng ở chính giữa gọi là «dân tri-thức» (*une catégorie d'indigènes d'élite*), thế chẳng phải chủ nghĩa «tam dân» thì là gì?...

Nhưng hãy nói đừng dần, đừng diễn nữa.

Số là hồi năm ngoái, hội-đồng lập pháp của thuộc-địa thượng-nghị-viện (*le comité de législation du Conseil supérieur des Colonies*) có đệ trình cho bộ thuộc địa một bổn «mạng lịnh dự thảo» (*un projet de decret*) nói về việc tăng thiết ở các thuộc địa một hạng dân gọi là hạng «thổ dân tri thức.»

Đối với tin ấy, hồi bấy giờ, các báo ở đây, báo Annam thì kích bác đã đành, mà có một đôi nhà báo tây cũng chẳng hoan nghinh mấy.

Không dè mới rồi có điển-tin nói rằng gần đây bộ thuộc-địa tuồng như muốn làm tới, và bổn dự-thảo vừa nói trên đó đã thấy ấn-hành lên *Quan-Báo* rồi.

Nay xin lược kể ra đây lấy ít khoản cốt yếu của bổn dự-thảo ấy:

Khoản thứ 2. — Về việc người bổn xứ xin nhập bộ dân tri thức, mỗi xứ thuộc địa sẽ có những mạng-lịnh riêng để nói rõ về các điều-khoản cần phải có.

Đại-khái người ta sẽ xét đến những công lao đối với nước Pháp và cuộc cai trị của nước Pháp, xét đến sự học thức về chữ Pháp và các văn-bằng, xét đến những huy hàm, huy chương (*distinctions honorifiques*).

Khoản thứ 3. — Quyền cho nhập bộ dân tri-thức ở nơi tay quan toàn quyền và phép nhập bộ đó hễ người nào đứng xin thì chỉ người ấy được hưởng thụ mà thôi.

Khoản thứ 4. — Một người thổ-dân được phép nhập bộ dân tri-thức, không phải là đồng-thời cũng được quyền xin nhập bộ dân-tây *ở đâu*.

Sự xin nhập Pháp-tịch vẫn cứ phải do theo những pháp-luật riêng đã ban-hành ở các thuộc-địa.

. . . .

Cứ như khoản thứ tư đó, thì hạng «thổ-dân tri-thức» chẳng phải là được cọ bìa với hạng «dân-tây», mà cũng chẳng phải là để hậu bổ vào hạng ấy. Trước kia, hội đồng Lập-pháp của thuộc địa thượng-nghị-viện định rằng một người nào đã nhập bộ dân tri thức hai năm rồi, thì được xin tương vào bộ dân tây: nhưng sau bộ Thuộc-địa không chịu, nói rằng nếu làm như thế thì chẳng mấy lúc nào số dân thuộc địa nhập tịch Langsa sẽ tăng lên nhiều quá, thành thử người ta lại bỏ khoản ấy đi.

Lại theo như khoản thứ ba, thì cái phép nhập bộ dân tri-thức sau nầy chỉ riêng cho mỗi người mà thôi (*l'accession de mesure personnelle*) nghĩa là chẳng được truyền-tử nhược-tôn như một người dân tây; và cái phép đó đã do tay quan toàn quyền ban cho, thì cũng có thể bị tay quan toàn quyền rút lại một cách dễ lắm, chớ chẳng phải lôi thôi như sự tước-khử pháp tịch của một người

(Coi qua trương thứ nhì)

Tuần lễ vừa qua

— 21 Mai — 25 Mai 1929 —

... Chiếc *Zepplin* là một chiếc máy bay của Đức, tuần rồi định bay từ Đức sang Huê-kỳ, vượt ngang biển Đại-tây. Chẳng may bay mới đến *Ết-banh* thì gặp cơn gió dữ, bị ấp vào địa phận nước Pháp. Mấy anh ngồi trên máy linh quinh, muốn hạ mà chẳng biết hạ chỗ nào, bèn dùng điện-thoại không giây mà báo cáo tình hình cùng cầu giao với bộ Hàng-không của nước Pháp ở Paris. Được tin, bộ Hàng-không Pháp nhứt-diện về cho hạ xuống ở *Pierrefeu* cách thành Toulon chẳng xa mấy, nhứt diện tức-tốc gởi huấn đến xuống Toulon, truyền lịnh cho đội thủy-quân Pháp ở đó phải hết lòng sốt sắng, ướp vào mà giúp đỡ cho chiếc *Zepplin* được hạ xuống một cách êm ả. Lính giúp hết lòng. Mấy họ tử-tế. Xong. Vừa xong việc một cái, bác-sĩ *Eckener* là người chủ chốt cuộc bay ấy, cực-lực tăng-dương và thâu phục cái giá-trị của đội thủy quân Pháp; còn sứ Đức ở Paris cũng liền đi cám ơn bộ ngoại giao và bộ Hàng-không Pháp; các nhựt trình bên Đức cũng liền nhứt-luật biểu dương cái lòng trợ cấp phò-nguy của chánh-phủ Pháp.

Hai chú hôm qua mới đương ghét nhau, cắm nhau, toàn những chuyện gỏ óc nhau, thế mà bất thình lình sự ngẫu nhiên xui khiến phải vương víu chút nợ ân nghĩa với nhau, thành ra hôm nay đã bắt tay nhau mà trở nên hai người bạn thiết. Nghề đời thường có như vậy — mà chuyện quốc tế cũng chẳng khác gì chuyện cá nhân — lắm khi một giọt nước ân tình nho nhỏ cũng đủ tẩy sạch cái khối hận cố kết đã lâu năm. Nhưng cuộc giao hảo của Pháp Đức có bền bỉ được chăng, ấy là điều mà mỗi người lấy làm nghi lắm.

Nghi phải. Ở vào cái thế giới hoàng kim nầy, muốn tử tế với nhau cái chi cũng đặng hết thảy, duy có đồng tiền thì không thể chơi. Mà chính lúc nầy là lúc Pháp-Đức đương có chuyện lôi thôi với nhau về tiền bạc đó. Nước Pháp tuy sẵn lòng giúp đỡ cho chiếc máy *Zeppelin* được hạ xuống vô sự, nhưng hỏi có sẵn lòng giảm bớt những khoản bồi thường của Đức phải trả cho Pháp được phần nào chăng?... Đó mới thật là cái hòn đá để thử nhơn tình!

Thật vậy, cái vấn đề bồi thường quân phí lâu nay đã chèo kéo mãi ở giữa Pháp Đức và mấy nước đã can thiệp vào cuộc chiến tranh, nhứt là Hồng mao và Huê kỳ. Luôn trong mấy tuần lễ rày, ở Paris đã mở cuộc hội nghị kêu là Hội nghị của các nhà Chuyên môn (*Les réunions des Experts*), để thảo luận về cái vấn đề gai gốc ấy, và xét kỹ thử liệu có cách gì châm chước cho nhau chăng. Cứ như điển tin gần đây, thì cuộc hội nghị ấy coi mòi còn lâu thấy kết quả lắm.

Muốn hiểu rõ cái vấn đề «nợ giặc» ấy, tôi xin phép độc giả để lấy ngay một cái ví dụ rất dễ dàng, và lại có cái tánh cách thời-sự nữa. Nay ta hãy ví trận Đại chiến Âu châu như là một cuộc tụ đổ cữ hội đồng, còn một đàng thì trước Pháp với mấy nước đồng minh (*les alliés*), và một đàng nữa là nước Đức, thì ví như những người ra tranh cữ. Hai đàng bỏ tiền ra tranh nhau một lúc rất kịch liệt, rồi thì Đức biết mình thế kém, tuy không phải là xin «hiệp nhứt», nhưng mà xin hòa, hòa với Pháp. Đức đã xin hòa với Pháp thì tự nhiên phải bồi thường lại những món tiền phí-tổn «mua thăm» cho Pháp. Nhưng mà chưa có tiền đâu mà trả liền, thành ra phải khất-triển, để tục-tục sẽ trả lần. Ấy là về phần Đức mắc nợ Pháp. Còn bên kia, sau khi Pháp Đức đã hòa nhau, thì đồng-minh rút tên ra khỏi sổ, nghĩa là ai lo rút binh của nấy về, chớ tranh với ai nữa mà ở lại? Song trước kia trong khi đương tranh-đấu kịch liệt thì có mấy nhà tư bổn, tức như Huê kỳ và Hồng-Mao, đã bỏ tiền túi ra mà giúp cho Pháp. Những khoản tiền ấy, sau khi «tranh cữ» không lẽ Pháp có thể cười với mấy chú kia mà huề! Nhưng Pháp trong nhà có bao nhiêu đã bỏ ra «mua thăm» hết rồi, bây giờ cũng phải khất-triển với mấy chú kia, nó rằng đợi Đức trả rồi trả lại.

Ngày qua tháng lại, thằng cha Đức mấy lúc đầu còn lo cho đúng kỳ lệ, sau lâu lần thả ra ngọn «cù», hễ Pháp thò giấy ra thì va cứ hẹn ngày hẹn tháng, thét đến sau rồi hết tiền rồi. Đức lại nói sau khi Đại-chiến liệt cường đã ăn hiếp mà giựt hết thuộc địa của va đi, thì va còn chấy hoa vào đâu cho ra tiền mà trả nợ, bây giờ nếu muốn va trả tử tế thì hãy giảm bớt lời vốn đi và giao lại cho va những thuộc địa cũ. Vả lại, có bao nhiêu tiền va dấu đi chỗ khác, rồi mỗi khi liệt cường đòi xét tới thì va đưa cái bóp-phơi không, nghĩa là, về phương diện kinh-tế trong nước, mỗi năm Đức làm những bản số thống-kê riêng, trong ấy hễ liệt cường ngó vào thì thấy tình những sự lỗ-lã suy-vi hết thảy. Thế mới là khó chơi cho chớ! Nghĩ như Đức phải trả cho Pháp tất cả là 1100 ức (*milliards*) phật-lăng mà từ hồi năm 1918 đến nay là năm 1929, trước sau mới góp đặng vỏn-vẹn có 13 ức thôi!

Giữa khi đó thì Pháp bị bọn chủ nợ của mình xúm lại mà đòi xoắn-xuýt. Tính sao bây giờ?... Khuấy quá, bất-đắc-dĩ, Pháp chỉ Đức cho Huê-kỳ và Hồng-Mao mà nói: Nợ mấy anh tôi có chạy chối đi đâu, nhưng mà người ta còn thiếu tôi đó, nếu mấy anh có cách gì đòi giùm được thì tôi mới có tiền trả cho mấy anh.

Ấy, sự chèo kéo của vấn đề «nợ giặc» (*les dettes de guerre*) là thế, nên mấy tuần nầy liệt-quốc đương bàn tính ở Paris. Mà xem ra thì trong cuộc hội nghị nầy, nước Đức cũng cứ thả cái «ngón cù» ra mãi. Rồi đây sẽ kết quả như thế nào? Ấy là câu mà mỗi người đương tự hỏi.

Thôi, về việc tuần lễ vừa qua, tôi chỉ nói lấy chừng ấy; việc bên Tàu thì đã có ông Diệp-văn-Kỳ nói rồi, còn việc bên ta thì gần đây cũng chẳng có chi lạ.

B. T. M.

Tin học trò trường Sư-phạm

Có tin sau chót cho hay rằng ba mấy trăm học trò bãi-khóa sẽ bị đuổi hết.

Trước khi bãi-khóa, tưởng mấy bạn học-sanh cũng hiểu như vậy rồi. Đã nhứt định bãi khóa, thì phải biết tự-trọng.

BÁ

Do anh Võ phi Hùng, CHS Petrus Ký 67-74, tặng cho Kho Sách Xưa Quán Ven Đường

Ngỏ cùng bạn thanh-niên trường Sư-phạm

Đang buổi thời-sự rộn ràng nầy, đang buổi mấy trăm đồng-bào ta bị hàm oan ở khám-đường nầy, mà thình lình nghe tin vụ phế học, thì ai là người có để tâm đến việc giáo-dục, tức là để tâm đến tương-lai nước Việt-Nam nhà, tự nhiên phải dọ-la thăm hỏi cho biết duyên do làm sao, mà xảy ra tớ sự.

Cớ sao phế học vậy? Tại cái điều lệ 195 buộc học-sanh trường Sư-phạm, khi đã học bốn năm, ra trường rồi bỏng bằng « Sơ-học tưởng-đẳng » phải làm giáo ông, lương bổng địa vị như kẻ đồng nghiệp chỉ có cấp bằng sơ-học mà thôi. Điều lệ ấy công hay bất công? Hỏi mà không cần phải đáp. Câu đáp vẫn núp luôn ở trong câu hỏi vậy.

Bởi cớ ấy nên học sanh ta yêu cầu chánh phủ sửa đổi điều lệ ấy lại cho bớt hẹp cùng anh em giáo viên ta về sau. Yêu-cầu thế thật chánh đáng. Nhưng yêu cầu cách nào? Có đơn-trạng nhờ quan đốc trường đệ lên sở học-chánh và quan Thống-đốc Nam kỳ chăng? Có cậy mấy ông dân biểu đem vấn-đề ấy bàn luận mà xin giải quyết chăng? Đã có yêu cầu rồi, đã có phế học một phen về điều lệ 195 kia rồi. Nay lại còn « reo » nữa.

Nói đến « reo » không sao không nhớ mà nhắc đến vụ « reo » ở trường bổn quốc năm xưa để làm cái gương cho học sanh sư phạm. « Reo » cho đến đổi phải lính cánh sát nai nịt gươm đeo vây trường; reo cho đến quan đốc học chánh phải buông lời dọa rằng: « đuổi lũ nó ra khám đường cả »; « reo » cho đến đổi anh giáo kia buồn cười mà phải nói: « mấy cậu phế học thì phế, nhưng tới ngày trở vào bài quì, khẩn cầu xin học lại thì đừng »; reo cho đến đổi nào sách vở, nào áo quần, nào rương-tráp đều bị quăng liệng ra sân rồi cùng nhau lui cui lượm lấy mà mang về; reo mà thất-thơ, ngơ ngáo khắp thành-phố Saigon, choán chật nhà ngủ; kết cuộc lại mất một tháng trường, mấy cậu phải đuổi khỏi học-đường, mấy chục cậu phải đuổi học ngoại; reo như thế dẫn có muốn bêu cười, cũng không sao im di đặng.

Cái cảnh tượng phế-học của trường Bổn-quốc xưa kia là thế. Còn cái cảnh-tượng phế học của trường sư-phạm ngày nay ra sao?

Có lẽ trước khi phế-học, mấy cậu tự gọi mình là kẻ cầm đầu cũng tố trần cùng anh em cái nông nỗi chênh lệch; có lẽ khi anh em học-sanh đều có quan niệm rõ rệt về cái sở hành của mình, tự mình cùng suy cạn xét, tự mình đã tường tận cái duyên do hành động, thấu hiểu cái mục đích yêu cầu của mình. Cái hành vi của mình là do nơi cái sự quyết đoán của mình, chớ không phải để ai chủ trương, xui giục; không phải bắt chước ai, không phải như bầy trừu của chàng «Panurge».

Cái phế học nầy chắc khác hẳn với cái phế học của trường bổn quốc. Phế học đây là vì muốn cầu lấy cái công lý; phế học đây không phải là vì cái tánh háo thắng của tuổi xuân, mà là do cái tánh điềm tĩnh, nhẫn nại, đã dốc lòng đi đến cái «chỗ nhắm» của mình, không ngã lòng, thối chí. Cầm chắc cái kết quả tốt đẹp trong tay, không phải thừa cơ mà đong chơi, pải mất một khoản thì giờ qui báu.

Trước khi bước ra khỏi cửa học đường, anh em học sanh đã nhớ rằng không còn mấy ngày nữa là đến kỳ ứng thí, đã quyết chí tập rèn thế nào cho cái điều-lệ 195 không thể buộc mình vào cái phạm-vi của nó. Nó chỉ để buộc những kẻ thật rủi ro, mà nó cũng để phần khỏi anh em phải trau dồi học tập. Anh em đã biết trước cuộc hành-động của mình quan-hệ thế nào; nay dầu phải vất vả và để phiền lụy đến cha mẹ đi nữa, cũng không vì đấy mà nả lòng, rồi đổi cái cử-chỉ ra hèn nhát để lại thêm một trò cười nữa.

T. V. T.

Hai cái tiểu-thuyết

Tiểu-thuyết *Nghiệt-phụ* vì dịch giả mắc đau chưa dịch tiếp đặng vậy xin tạm nghỉ ít kỳ. Từ số báo nầy sẽ đăng *Lời tự-thuật của cô hầu vua Đức* là một đoạn bí-sử về tư-tưởng và nhân-tâm nước Đức trong hồi đại chiến.

Chủ nghĩa Tam dân

sẽ thiệt-hành ở Đông-Pháp

(*Tiếp theo*)

dân-tây. (Điều nầy có nói rõ *trong* khoản thứ bảy của bổn dự thảo). Ấy vậy mà những điều khoản bắt buộc những kẻ muốn nhập bộ dân tri-thức ấy, cũng khó khăn rắc rối chẳng khác gì khi xin vô dân-tây!

Xem thế thì ta không thể coi sự bày đặt hạng dân mới ấy như là một cái thang mà người ta rộng lòng nhơn-đạo, đem dựng ra đó để rước lần bọn dân thuộc-địa lên cái lầu dân-chủ Langsa.

Ta lại cũng không thể coi sự ấy như là một cái phần thưởng mà người ta muốn thưởng cho sự tiến-hóa của các dân thuộc-địa ngày nay, bởi vì nếu quả như thế, thì sao lại chỉ lựa riêng những người « có công-lao với nước Pháp và cuộc cai-trị của nước Pháp » mà thưởng?

Không. Xét cho kỹ lại thì hạng dân mới ấy sẽ là một hạng lòng chòng ở giữa. không liền với dưới, chẳng dính với trên, mà khen cho các nhà lập-pháp đã bày ra việc đó, cũng giống như ông Hóa-công gây dựng muôn vật, thật họ không phải là vô-ý.

Thật vậy, lâu nay chánh-phủ thuộc địa đương lúng-túng ở giữa hai vấn-đề nầy: Một là cho dân thuộc địa nhập Pháp tịch và hưởng mọi quyền lợi công-dân ngang với người Pháp; nếu thế thì sự cai-trị sẽ trở nên khó-khăn lắm, vì đến khi đó các dân thuộc địa sẽ do cái địa vị dưới ở mà nhảy lên ngồi ghế trên chiếc chiếu của chủ nhà. Hai là cứ cho nhập Pháp-tịch, nhưng chỉ thỉnh thoảng mới cho vô một người, như nước mái nhà lợ đợt mỗi khi mọi giọt, sau lúc trời đã tạnh mưa, mà nếu thế thì 4 phía dư luận lại cứ nhao-nhao, chánh phủ không lẽ phải nhé 2 lỗ tai lại mãi!

Đương giữa lúc đó người ta liền «phát minh» ra cái ngạch «thổ dân tri thức» nầy, rồi lựa chọn ở mỗi thuộc địa lấy một mớ người «trung thành» mà nhét vô đó.

Ô! Từ đây còn chỗ gì mà kêu rêu nữa? Còn muốn cái gì? Chánh-phủ đã mở đường cho mà bước lên đó, muốn cái gì? — Ấy là về phần dân thuộc địa. Còn về phần «Mẫu-Quốc» thì cũng khá dĩ yên gối mà ngủ, bởi vì hạng dân tri thức ấy có quyền lực bao lăm mà ngại. Vả lại đó rặt là những đứa con «trung thành», mình sẽ kéo cho chúng nó vào mấy cái nghị-viện thuộc địa, ấy rồi mỗi khi có việc gì thì tự nhiên dư-luận sẽ ngả sáp theo mình, dầu ở ngoài ai có muốn phản đối cũng không nói chi mà phản đối được!

Thế có phải là một chánh sách rất hoàn thiện vô cùng? Đối với việc lập thiết hạng «thổ dân trí thức» nay, chúng ta chỉ nên hiểu lấy như vậy.

B. T. M.

Tin nước Tàu

Tin Hương cảng

Quân Quảng-tây sau khi cùng quân Quảng-đông huyết chiến ở Tân-thai và Tam-thủy bị thua, toán quân ở Bắc giang đã ra khỏi Thanh-viễn, toán quân ở Tây-gian đã ra khỏi Tam-thủy.

Quân Quảng đông đối với chiến sự ở ba nơi Tây-giang Bắc-giang và Đông-giang, vẫn từ trong thông dám tiến mạnh, chỉ giữ nghiêm giọc trận dựng chờ quân cứu.

Tin Thượng-Hải

Phùng-ngọc-Tường ở Trịnh-châu phát ra thông-điện nói rằng: Nay đã bị cử làm chức Tổng tư lệnh đạo quân hộ quốc thảo tặc thì quyết đánh cho đổ Tưởng-giới-Thạch, xin các nước đối với chiến tranh nay cứ giữ thái độ trung lập, Phùng lại nói rằng: các nước nếu cùng chánh phủ phi pháp ở Nam-kinh mà đính kết những khoản mua máy bay, mua khí giới thì quân cách mạng sẽ không thừa nhận.

Đối với bức điện của Tưởng-giới-Thạch gởi cho Phùng bữa trước, Phùng trả lời là không bằng lòng tới Nam-kinh bàn luận thời cuộc, việc Lý-tế-Thâm có thể làm gương. Phùng lại nói cuộc biểu kiến nội nghị chỉ là một cuộc lường gạt, và hỏi Tưởng vì cớ nào mà đóng trọng binh ở Hồ-bắc để nhòm ngó. Tưởng đáp lại rằng xin cho nghe lời bộ hạ mà chống lại trung-ương.

Ai tín

Mới tiếp được tin buồn rằng ông *Nguyễn-Minh-Quang*, làm trạng-sư, đã tạ-thế tại Giađinh bữa 22 Mai vừa rồi, năm nay hưởng thọ cộng 41 tuổi. Tang lễ sẽ cử-hành sáng chúa nhựt 26 Mai tới đây, vào lối 9 giờ và Quan-tài sẽ an-táng tại đất thánh tây Saigon.

Vậy bổn báo có lời xin chia buồn cùng tang quyến.

Th. Ch.

Mandats của ai?

Ba'ri	18 4 29	n°	033612
Vinhlong	25 4 29	n°	046863
Caibè	23 4 29	n°	976363
Cantho	13-5-29	n°	142459
Cangioc	25-4-29	n°	033820
Traon	18-5-29	n°	062181

Bổn báo có nhận được nhiều cái Mandat, nhưng không thấy để tên tuổi của ai gởi hết, vậy xin quí độc giả nhìn kỹ lại coi của ai và gởi thơ cho bổn báo rõ, hầu tiện bề sổ sách.

Rất cám ơn,

T. C.

Hãng tàu Vĩnh-hiệp

Hội nặc danh hữu hạng vốn 25.000 đồng.

Hội quán tại Mytho

Kêu hùn thêm vốn 50 000$

Kính cùng quí hội viên và liệt vị trong lục-châu rõ. Chúng tôi định ngày 30 Juin tới đây khóa sổ kê hùn vốn thêm. Xin quí vị mau chơn đến hội quán mà đóng số đã hứa hùn hay là số mới xin hùn thêm kẻo trễ.

Vĩnh-Hiệp công-ty.

Hãng bán xe hơi GARAGES CHARNER lấy làm vui lòng kính cáo để quí khách biết rằng vì sự sắp đặt đồ đạc ở trong xưởng sơn xe của hãng bằng sơn Duco, hãng có thể sơn cho quí khách một cái xe 10 hay 11 ngựa một thứ sơn rất đẹp mà giá sơn tất cả chỉ có:

100 đồng (Fond Brosse)

90 đồng (Fond Duco)

LƯƠNG-MINH-KÝ DƯỢC TỬU

MÔN BÀI SỐ 341 ĐƯỜNG THỦY-BINH, CHOLON.— Gởi mandat xin đề Monsieur LƯƠNG-HONG, patron de la maison LƯƠNG-MINH-KÝ

Sâm nhung kê dược tửu

Rượu thuốc nầy chuyên trị đờn bà chân âm không tồn, xương đau nhức mỏi kinh nguyệt chẳng đều lại thường ư trể, bạch đái, bạch dâm, ho hen đàm suyễn, ăn uống không ngon khí hư huyết nhược lâu chẳng có thai, hoặc tiểu sản hư, đau bụng nhức đầu, mắt lòa lưng mỏi, tứ chi bải hoải, dùng rượu nầy thì thấy kinh nguyệt điều hòa, thiệt là một thứ rượu chưởng-tử hạng nhứt vậy. Mỗi ve lớn..1$00 Mỗi ve nhỏ....0.60

Mỗi ngày uống 3 lần, mỗi lần 2 ly nhỏ.

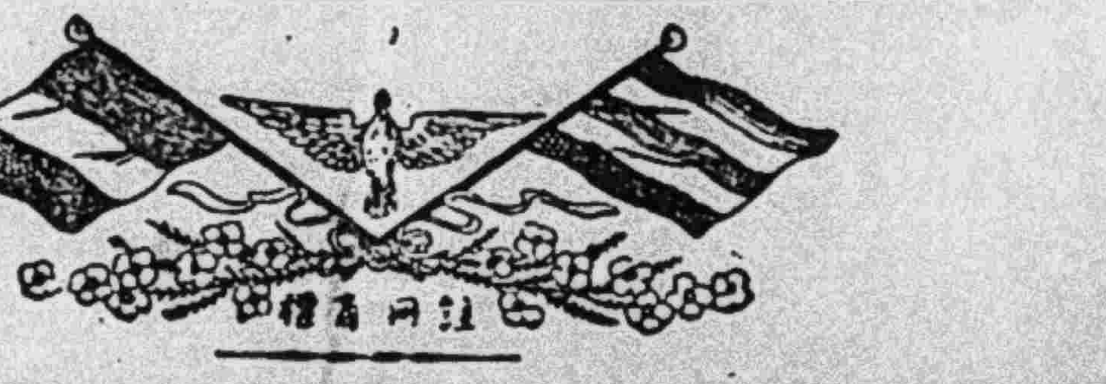

Bổ thận dược tửu

Phàm đờn ông, đờn bà, lao tâm lao lực quá thì khí huyết suy nhược, tinh thần bải hoải miệng lưỡi khô khan ăn uống không ngon, đường đại tiện không thông. các chứng ấy bởi thận hư mà sanh ra, nếu uống rượu nầy thì bồi bổ thận tỳ. còn đờn bà tử-cung hàn lãnh, lâu năm không có thai dùng rượu nầy thì sẽ bổ huyết mà làm cho ngươn khí tử cung có thọ chân tinh vậy, nếu phu phụ đều dùng thường rượu nầy sẽ mau có thai. Mỗi ve lớn. 1$00. Mỗi ve nhỏ...0.60

Mỗi ngày uống 3 lần, mỗi lần 2 ly nhỏ.

Bổ huyết dược tửu

Huyết là quan hệ trong thân thể người ta coi người dầu mạnh dầu yếu cũng bởi huyết mà ra dùng thứ rượu thuốc nầy thì huyết khí trở nên tươi tốt, vô luận nam, phụ, lão, thiếu, huyết kém, thì dùng ngay rượu nầy uống thường thì khí huyết bồi nguyên thân thể tráng kiện thiệt là một thứ rượu vô song vậy.

Mỗi ve lớn............... 1$00

Mỗi ve nhỏ.. .... 0.60

Mỗi ngày uống 3 lần, mỗi lần 2 ly nhỏ.

Chưởng tử dược tửu

Nói về đường tử tức tuy bởi thiên mạnh thật, song cũng nhờ có sức người bồi dưỡng thân thể, thì âm dương mới hòa hảo mà sanh ra khí huyết đầy đủ, để tiêu trừ bá bịnh. Nên già trẻ mà tinh lãnh khí huyết suy kém mộng mỵ di tinh, mắt lòa nhứt đầu, mạng môn hỏa suy, phòng sự không đủ sức, như thế thì sanh con sao được. Bổn-hiệu chế ra thứ rượu nầy dùng nhơn-sâm, lộc-nhĩ các vật quí đặng để bồi bổ nguyên khí giúp việc phòng sự, thiệt là một thứ rượu thuốc vô song vậy.

Mỗi ve lớn ....1$00

Mỗi ve nhỏ........0$60

Mỗi ngày uống 3 lần, mỗi lần 2 ly nhỏ.

Trật đả dược tửu

Thứ rượu thuốc bí truyền của bổn đường nầy chuyên trị thương tích té đánh bị thương, *khử phong khử thấp tán phong tán đàm, khỏi phù khỏi thủng, hoặc tứ chi rủ liệt, sơn phong chướng khí, dùng đến thì nghiệm như thần. nếu không bịnh mà dùng thì bồi bổ ngươn khí, khỏe mạnh sống lâu.*

Mỗi ve lớn 1$.00

Mỗi ve nhỏ 0$.60

Mỗi ngày uống 3 lần, mỗi lần 2 ly nhỏ

Sứ quốc công dược tửu

Rượu thuốc nầy chuyên trị nam, phụ bị chứng phong khí, ngủ trương, tứ chi nhức mỏi, miệng mắt xếch méo, xương đau nói năng tức ngặt, bán thân bất toại. phong đàm các tất cả chứng ấy dùng rượu nầy mà trị thì kiến hiệu ngay.

Mỗi ve lớn 1.$00

Mỗi ve nhỏ 0.$60

Mỗi ngày uống 3 lần, mỗi lần 2 ly nhỏ.

Chu-Công bá tuế tửu

Phương rượu thuốc nầy trước nhà ông Chu-Công đã ba đời thường dùng, ngày nay truyền khắp cả; nơi ai dùng cũng đều khen là công hiệu, già trẻ mà khí huyết hư nhược đau xương hư mỏi mắt lòa, nhức đầu tứ chi vô lực nằm ngủ mộng di, dùng rượu thuốc nầy hiệu nghiệm rất mau.

Mỗi ve lớn................ 1$00

Mỗi ve nhỏ.,.............. 0.60

Mỗi ngày uống ba lần; mỗi lần 2 ly nhỏ.

Vệ sanh tửu

Thứ rượu thuốc nầy chuyên bổ về thận khí suy nhược làm cho tráng dương ích tinh, giúp việc cho phòng-sự thiệt là công hiệu. Nếu coi huyết kém suy, nhức đầu lòa mắt, mạng môn hỏa nhược, nguyên dương bất cố, làm cho việc phòng sự không bền, nên dùng rượu nầy thì thật là làm điền chủng ngọc vậy.

Mỗi ve lớn . . . 1$00

Mỗi ve nhỏ . . . 0. 60

Mỗi ngày uống 3 lần, mỗi lần 2 ly nhỏ

Linh chi lộ

Thuốc bổ nầy uống nó bổ khí huyết mạnh gân cốt, thêm não lực, ích thọ sống lâu, làm cho râu tóc đen lại, già trở nên trẻ và nó trị được hết thảy các chứng bịnh hư nhược như là tiên thiên chẳng đủ, bịnh hậu kém bổ, âm dương đều hư, thận suy khí huyết đều kém mặt vàng mình gầy ốm, mắt lờ lai, tai điếc, tinh thần bải hoải, hay quên đau lưng mỏi gối, chơn tay yếu ớt, không muốn ăn uống, ngủ không yên giấc và đờn bà nguyệt kinh không điều, xích bạch đái hạ, lâu không thọ thai, uống nó đều hay lắm.

Mỗi ngày uống 3 lần, mỗi lần 2 muỗng lớn. — Ve lớn 2$00 — Ve trung 1$00

Vạn ứng dược tửu

Phương rượu thuốc nầy chuyên trị nam phụ lão ấu bị chứng bại phong, phong thấp, chơn xưng, gân nhứt, bán thân bất toại nằm dường không dậy nổi, nóng hoặc lạnh bụng đau kết bế mật phát thương phong, thất tình thái khuất kết, nguyệt kinh chẳng đều, mình bị thương tích sơn phong chướng khí dùng rất công hiệu, nói không xiết được.

Mỗi ve lớn . . . 1$00

Mỗi ve nhỏ . . . 0.60

Mỗi ngày uống 3 lần, mỗi lần 2 ly nhỏ.

Diên niên ích thọ tửu

Rượu nầy chuyên trị âm dương bất hòa, tửu sắc quá độ thận suy tinh lạnh dương sự bất cử, sức lực hư tổn dùng rượu nầy tức thì âm dương điều hòa. thêm tinh bổ thận, phàm đờn ông, đờn bà tinh khí hư nhược, tứ chi bải hoải dùng rượu nầy thiệt là hay lắm, không bịnh dùng thường thì được mạnh sức mà bá bịnh không dám phạm đến.

Mỗi ve lớn.............. 1$00

Mỗi ve nhỏ.............. 0. 60

Mỗi ngày uống 3 lần, mỗi lần 2 ly nhỏ.

Phong thấp dược tửu

Thứ rượu thuốc nầy, là một phương rượu thuốc bí truyền của Bổn-hiệu, lại hết sức nghiên cứu trong mười năm nay, chuyên trị các chứng sau nầy: mỏi mình đau xương tứ chi yếu nhược chơn tay bải hoải, cử động không được, bán thân bất toại, chơn tê lưng mỏi, phong đàm hạc tất, gân cốt nhức đau, toàn thể hư nhược, khí huyết kém suy, thận thủy bất túc. Các chứng bịnh ấy dùng đến thì thấy hiệu nghiệm tức thì, còn ngày thường mà dùng rượu nầy thì bá bịnh không dám phạm đến.

Mỗi ve lớn.. ..1$00

Mỗi ve nhỏ.....0.60

Mỗi ngày uống 3 lần, mỗi lần 2 ly nhỏ.

Thanh huyết giải độc dược tửu

Phàm những nơi đô hội lớn thì những sự chơi bời huê nguyệt cũng nhiều, cho nên mới sanh ra các bịnh Huê liễu song đừng tưởng mấy chứng ấy lúc rửa là hết bịnh đâu thiệt rửa đó chỉ khỏi tạm thời rồi không bao lâu chứng bịnh lại phát ra, tồn tích vô ích. Nay bổn dược phòng chế ra thứ rượu thuốc hay uống nó thanh huyết độc, trừ thấp nhiệt, diệt vi trùng truyền nhiễm, chuyên trị hết thảy các chứng bịnh tim la, hạ xoài, cù đinh, thiên pháo, ung nhọt ghẻ lở, bịnh trĩ, vô dang thủng độc và đờn bà nhỏ ung, thật là rất hay lắm hiệu.

Ngày uống 3 lần sớm, trưa, tối mỗi lần 2 muỗng lớn. Ve lớn 2$00. Ve nhỏ 1$00

Rượu thuốc chữa ghiền

Trước 1 giờ tới bữa hút thì uống, hễ mỗi ngày đáng phải hút 1 chỉ thì mỗi lần uống độ 2 chén nhỏ, mà mỗi ngày hút mấy lần thì cũng phải uống mấy lần, phải uống luôn chớ không đặng bỏ quãng theo đúng phép như thế thì hễ ghiền nhẹ chỉ nửa tháng kiến hiệu, còn ghiền nặng cũng trong 25 bữa thì hết ghiền, khi hết ghiền rồi lại uống thêm độ 15 ngày nữa thì thì tuyệt hậu hoạn, mà thân trở nên tráng kiện bấy giờ thấy á phiện còn ghét nữa kia, ấy thật là phương thuốc rất thần hiệu.

Ve lớn... 2$.00 — Ve nhỏ... 1$.00

Cứu cấp vạn ứng dầu

Dầu nầy của bổn dược-phòng. nghiên-cứu đã lâu, chọn-ròng thuốc tốt, mà tinh chế ra, thiện-trị bá-bịnh đều hay thần-hiệu. Nếu ai mắc-chứng nguy-cấp, thì uống dầu nầy, từ 3 giọt đến 10 giọt (de 3 gouttes à 10) thì tỉnh lại và mạnh như thường. Bằng thấy mửa ra cứ uống như vậy. Còn con-nít thì uống từ 3 tới 4 giọt mà thôi. (de 3 à 4 gouttes). Lại những chứng trúng-phong, trúng-hàng, ỉa-mửa, đau-bụng, sưng phù, và bịnh-kiết, đau-răng, cổ, họng. v, v. ngoài thoa trong uống linh nghiệm như thần.

Mỗi ve giá ....0$20

Bổ não trấp

Thuốc nầy là một vật bổ óc rất hay phàm những người học hành hay buôn bán, phải dùng não lực nhiều quá mà thường uống thuốc nầy thì nó hay để thần ích chí khai trí kiện tỳ, làm cho tinh thần sung túc nó trị bịnh lãng trí và tinh thần bải hoải thật là linh nghiệm hạng nhứt.

Mỗi ngày uống 3 lần, sớm, trưa, tối, mỗi lần 2 muỗng lớn.

Ve lớn giá 2$00 — Ve nhỏ 1$00

Hổ cốt mộc qua tửu

Thứ rượu nầy có tài khử phong khử thấp, làm cho tiêu thực, tán tích, nếu phong hàn phong thấp chơn tay mỏi mệt, gân cốt nhứt đau, trúng phong trúng đàm, dùng thiệt là hiệu nghiệm.

Mỗi ve lớn...... 1$00

Mỗi ve nhỏ...... 0.60

Mỗi ngày uống 3 lần, mỗi lần 2 ly nhỏ

Le Gérant: NGUYEN-VAN-BA

AROME MAGGI

POINSARD & VEYRET

POINSARD & VEYRET

KÍNH CÁO QUỐC DÂN

Bản xã ra đời phải có chủ nghĩa, mục đích của bổn xã là: Cơ quan truyền bá tư tưởng mới và bảo thủ quyền lợi cho người Annam cùng đồng lo con đường tấn hóa cho bạn thanh niên.

Bản xã không dám chắc rằng « sẽ hứa với quốc dân làm nên việc cả » — Song le một tấm lòng nhiệt thành quyết chí thanh niên hoạt động cho đến cùng!

Bản xã sống ngày nào hằng lo đền ơn tri ngộ non sông tổ quốc cùng anh em, chị em ta ngày ấy. — Công việc của bản xã không phải riêng về một người nào (!) — Ấy là của chung tất cả anh em đồng bào Trung-Nam bắc, hiệp nhau mới nên việc to tát. Hãy cùng nhau kết thành một dân tộc mạnh bạo ở trời nam. — Ấy là: Nước được mạnh nhờ dân ráng sức. — Dân được khôn bởi sách lý hay!

Từ đây bản xã sẽ xuất bản mỗi tháng một vài quyển sách rất có giá trị hợp với thời nghi, gồm đủ văn chương, luân lý và thời sự cống hiến cho đồng bào! — Xin đồng bào chiếu cố!

Annam-Tùng Thơ
Annam Thơ Xã
Kính cáo.

Nội trong tháng Mai nầy, Annam Thơ-Xã có xuất bản cuốn « Toi To. Moi Moi » của tác giả *Trung tín* soạn, rất có giá trị; năm 1925 đã xuất bản một lần, đã đặng phần nhiều độc giả hoan nghinh, nay đã sửa lại, có thêm vô nhiều chuyện lạ và phụ thêm chuyện ông phu Trâu. Hay lắm! Hay lắm! Đáng xem lắm!!

Hãy đọc!

Annam Tùng-Thơ

Cơ quan tuyên bá tư tưởng mới và bảo-thủ quyền lợi cho người Annam. Thật là một tập tùng-thơ rất có giá trị, gồm đủ văn chương, luân lý và thời sự. Anh em nên đọc lắm!

Giá một năm 6$00. — Sáu tháng 3$50 — Ba tháng 2$00.

Mandat và giấy thép xin đề: *M. Lê nghiêm Kính, Directeur*

Thơ từ xin đề: *M. Ngô-hữu Thắng*

Bài vở xin đề: *M. Tôn-ngọc-Tăng*

Annam Thơ-Xã. — Annam Tùng-thơ
871, *Rue Paul Blanchy. — Saigon — Tândinh*

Ai muốn xem tiểu thuyết

Của thầy Lê-Tấn-Tiếp ở Phú-Lâm, và thầy Nguyễn Minh Chi Tân-an, thì hãy xem cuốn « Tiểu thơ Bửu-Phiệt » của THIÊN-HÒA-ĐƯỜNG, Rue des Marins, Cholon mới xuất bản kỳ này năm 1929.

Vị nào nhà ở xa thì xin gởi thơ cho nhà thuốc ấy và bỏ theo một con cò 0$10 thì sẽ gởi đến lập tức, hay là đến hỏi các nhà thuốc đại-lý của nhà thuốc ấy ở các thành thị.

Ng.-V.-Tong *Giadinh*

Của Annam làm ra!

Bổn tiệm chuyên làm vòng bông cườm (couronnes) đã xuất xản được nhiều nên tính giá hạ bằng phân nửa các nơi — Kiểu đẹp, to nhỏ đủ thức. Giá từ 4$ sắp lên tới 100$. Có giá riêng cho các hội lương-hữu. Xin đồng-bào bảo hộ cho công-nghệ nước nhà mà mua giúp cho.

Bán sỉ và bán lẻ do nơi:

"LA TORTUE"

PHAN-THUC-TRAC

16 Rue Sabourain, SAIGON

NHÀ HỌA CHƠN DUNG

Thái-Bình-Dương 26 Paul Blanchy Tândinh Saigon
Đỗ-như-Dương Họa-sĩ.

Modèle	Dimensions	Noir	Sépia	Couleur	Peinture à l'huile
Bán thân	0m50x0m60	5.$00	6.$50	8.$50	15.$00
— ¼ —	0,60x0,70	7.00	8.50	10.00	21.—
Nguyên hình	0.50x0.65	10.00	12.00	15.00	30.00
	0.60x0.75	14.00	17.00	20.00	42.00

Thuốc ho sắc vàng

Thuốc nầy trị những chứng ho. Như ho gió, ho lao, ho tổn, ho sút huyết rất hung lâu mau. Hễ uống thuốc nầy vô trong một hai ngày thì thấy thuyên giảm nhiều; ăn ngon, ngủ được, thì quả thiệt cốt ho phải tiêu trừ.

Bổn đường chẳng nệ tốn công về tại Trung-Nguyên lựa chọn được nhiều thứ thuốc tốt đem qua Việt-Nam bào chế ra một thứ thuốc đề hiệu là Chỉ-Khái-Hoàn, ai ai cũng đều nghe tiếng. Mua sỉ thì tính giá riêng. Các tỉnh đều có gởi bán.

Giá mỗi gói......0$10

Thần hiệu Phát Lảnh Hoàn

Bổn đường chế ra thuốc hoàn nầy chuyên trị hàn đàm tà nhiệt bốn mùa cảm mạo; khi nóng khi lạnh, đầu nhứt, các chứng trúng cảm, uống thuốc nầy thì tức kiến hiệu. Mua sỉ tính giá riêng.

Giá mỗi gói.....0$10

Mandat đề gởi cho Huynh-Thanh chủ tiệm VẠN-AN-ĐƯỜNG
51 Rue de Douaumont - Saigon

TIN TRONG NƯỚC

NAM KỲ

SAIGON

Hội đồng thành-phố

Đả cải sửa tên đường

Có một đường tên là Lê văn Duyệt

Về vấn đề cải tên đường trong thành-phố, trước đây bổn báo đã từng đề cập. Nay thấy quí đồng-nghiệp « Trung-lập-báo » lại cũng bàn đến và đồng một ý kiến như bổn báo. Vậy chúng tôi rất lấy làm vui lòng, mà đặt bài của quí đồng nghiệp dưới mắt các bạn độc-giả của Thần-Chung.

Th. Ch.

Dân bảy hộ mỗi ngày một đông, nhà cửa phố xá mỗi ngày mỗi cất thêm nhiều, đường sá thông thương cũng do theo đó mà mỗi ngày một mở thêm rộng.

Đổi tên đường cũ đặt tên đường mới, ấy là cái trách nhậm của Hội-đồng thành phố Saigon.

Ấy là một sự tiện lợi cho bề giao thiệp của dân 7 hộ.

Mới đây trong lúc các ông Hội-đồng thành phố nhóm lại mà đặt tên những con đường mới mở, các ông có bụng tốt nhớ tới các bực danh nhân Nam-Việt mà tính lấy tên các ngài ấy để tên đường trong thành phố Saigon.

Lấy tên quan Tả quân Lê-văn Duyệt mà đặt cho con đường nối liền con đường Vassoigne với con đường Frosun ở gần bên chợ Tândinh.

Đường ấy từ rày kêu là đường « Le-van-Duyệt ».

Ấy cũng là một cái dịp để cho đồng bào ta hằng ngày nhắc nhở đến tên tuổi một bực anh hùng nước Nam.

Chớ như ai có ngồi nghĩ lại những tên đường sá trong thành phố Saigon xưa nay mà coi. Thiệt có nhiều cái tên nó « lãng xẹt »! Cũng tên các bực vĩ-nhân, cũng tên các đứng anh hùng, nhưng mà ở nước nào đâu không ai biết được, mà cũng không ai thèm « kể số » gì tới.

Hội đồng thành-phố bây giờ biết điều quá. Họ đem những tên anh hùng nước Nam ra mà đặt tên đường cho một cái thủ-đô xứ Nam-kỳ làm cho những người Annam nào mà dốt sử-ký nước Nam cũng có thể biết được một hai tên bực tiền bối đáng kính đáng trọng đáng sùng bái.

Hội đồng làm như vậy thật rất đáng khen.

Ở trong tờ báo nầy, Bổn báo Tổng lý là ông Nguyễn phú Khai cũ nhiều lần tỏ bày cái ý kiến ấy, đả hết sức yêu cầu Hội đồng nên lấy tên các bực anh hùng nước Nam, mà đặt tên đường trong thành phố nay Hội đồng đã cho lời yêu cầu của Bổn báo Tổng lý là phải mà làm theo, chúng tôi hết sức cám ơn, nhưng cũng còn ước ao sau nầy Hội đồng còn lựa thêm tên anh hùng Annam mà đặt tên đường khác nửa, chớ một cái tên « Lê văn Duyệt » đứng giữa thành phố rộng lớn như thành phố Saigon nầy, tưởng cũng hiu quạnh lắm.

Nước Annam, 20 triệu người không phải anh hùng chỉ có một quan Thượng công!

L. H.

BIENHOA

Ai-tín

Chúng tôi mới được tin buồn, nội trợ của M. Trần hiếu Liêm, cựu hội đồng địa hạt, đương kim chánh hội trưởng thương gia thể thao tại Biênhoa, đả tị trần ngày 23 mai 1929, lúc một giờ trưa.

Định đến ngày 26 mai 1929, nhằm ngày chúa nhựt, đúng 7 giờ rưỡi ban mai sẽ đưa linh cữu bà lên đàng. Vậy chúng tôi có ít lời phân ưu cùng gia quyến của M. Liêm và cầu xin linh hồn bà được tiêu diêu nơi cỏi thọ.

Nhà tang tại đàng Henry gần chợ Biênhoà (Ville)

Commerce Sport
Biênhoa

TRUNG KỲ

TUYHOA

Một mạng người có 50 đồng!

Hôm 17 tháng Mai vừa rồi, tại sở lãnh-canh của ông Dương-quang-Tạo, đương dẫn thủy Tuy Hòa, có xảy ra một cái thảm-trạng rất gớm ghê.

Nguyên đương giờ làm, một người phu rủi bị bòn đá to đè nhẹp, chết như con nhái bị xe cán, ngựa đạp.

Ông Tạo đả cấp cho thân-nhơn kẻ mạng bạc ba chục đồng để tống táng.

Vậy cái thâm ơn của ông Tạo là một nhà tư bổn đã ban cho kẻ mạng bạc nói trên đây có đáng không? — ông rằng mấy ông như ông Tạo sẽ nên xử trí với bọn lao động khổ cực một cách thế nào cho phải đạo? cho hạp với lẽ công bằng?

Nam-Binh HỒ-VĂN-BẢO

BẮC KỲ

NINHBINH

Một đứa nhỏ rất quái lạ

Hôm 30 Avril, cả ngày Thị-Tỷ thấy chuyển bụng, biết là đến kỳ mãn nguyệt khai hoa, liền bảo người nhà đưa vào nhà thương Ninh Bình. Nằm nhà thương trằn trọc mãi đến gần sáng mai ngày 1er Mai chưa sổ được. Cô đỡ (sage-femme) thấy khó, kêu quan Đốc-tơ dớ thay. Quan Đốc tơ xuống giúp việc, xem biết là cái thai khó lấy, ngài phải dùng đồ mà lôi ra. Khéo!... Tài!... Lấy được đứa con ra mà khó tuột, mất bao công phu. Vì nó không đầy đạp được như thường... Quái! mới ra cái đầu, ai trông thấy cũng phải ngạc nhiên!...

Đứa bé xem cũng không to lắm, nhưng thân hình tuyệt khác người thường: Một cái đầu rất to liền hai cái mặt, dính vào một cái cổ. Hai cái mặt đủ cả tai, mũi, mồm; hai bên có hai tay, giữa có một tai sbộ đôi; đem vạch mồm ra, thấy mỗi mồm có bốn cái răng: hai cái hàm trên và hai cái hàm dưới.

Có hai tay một bên tai một bên ngắn, còn hai chân thì dền nhau.

Đứa bé vừa ra đời, chưa thấy oe oe, quan Đốc-tơ đã biết nó chết rồi, xem ra như nó không cựa quậy được nửa. Nhưng người mẹ không việc gì cả, chỉ yếu chút thôi.

Hiện nay quan Đốc-tơ đã giữ lấy cái thai này, dùng thuốc thơm nước mà ngâm. Nói muốn lấy cái thai này để dùng về khoa học, có lẽ nay mai sẽ gởi về Bảo tàng viện Khoa học cho các nhà chuyên môn nghiên cứu.

(T. N.)

TRƯỜNG
Nguyễn-văn-Mãi
10. Rue Martin des Pallière 10
Ngang ga Dakao Saigon

Dạy các khoa đây rất chuyên môn và tự quyết rằng những học sanh của bổn trường khi chung khoa sẽ đặng thành tài. Nếu biết người muốn tường tỏ rằng hơn xin đến tại trường coi cách dạy đó thì biết.

Chuyên dạy khoa:

Bút toán Thương mãi Thu xếp đủ cách tính sổ sách nhà buôn kiếm cho rõ tỏ, dạy cách khỏi sự sai sót. Lớp học dạy ban ngày mỗi bữa từ 7 giờ đến 3 giờ rưỡi.

Đánh máy viết và cách dùng máy in nhỏ trong nhà buôn. Chỉ các cách học cấp kíp cách đánh những giấy tờ nhà buôn, luật sự nhà nước, ngân hàng, vân vân

Viết thơ từ đơn trạng theo nhà buôn và các cách làm những tờ phiếu, giấy nợ cùng các giấy tờ khác của nhà buôn và ngân hàng (Documents commerciaux) Hai khoa này dạy giùm

Có điều chi muốn hỏi cho rành xin viết thơ thương nghị.

Lãnh biên chép giấy tờ, đơn trạng bằng máy viết nhà in thơ từ, cahier des charges bằng máy Duplicateur làm mau cho kỹ.

Lãnh làm sổ sách nhà buôn trúng theo luật. Làm kỹ lưởng và mau.

AU REGRET
76, Boulevard Bonnard

TRÀNG HOA TANG
(couronnes)
bằng cườm và bằng sành
Kể giá từ 8p.00
Giá riêng cho các hội Lương hữu và cho các người mua đi bán lại.
Ai muốn mua tràng hoa nên đến đó mà mua, vì ở đó làm đại-lý cho mấy hãng lớn tại Paris và Marseille.

Các ông chủ xe hơi nên chú ý
CARROSSERIE PEINTURE
Réparation Mécanique

Saigon có một tiệm Nam-hiệp-Thạnh là có phòng kiến rộng, sơn xe hơi thiệt tốt và mau, sửa đủ các thứ máy xe hơi rất cẩn thận, đóng thùng xe rất mau, kiểu rất đẹp.

May muôi xe và áo nệm (capotes et housses) có đủ các kiểu thiệt ngộ. Sáng đưa làm chiều lấy xe, không mất công chờ đợi. Charger bình accus, bảo lãnh đồ ampère, dùng được lâu.

Các quí khách ở Lục-châu muốn bàn công chuyện về xe hơi xin viết thơ thương nghị, bổn hiệu sẽ trả lời liền.

Nam-hiệp-Thạnh
Bùi khải, Directeur
163. Bd. Gallieni—SAIGON
Telephone n° 173
Đường xe điển khi Cholon

APPAREILS SANITAIRES

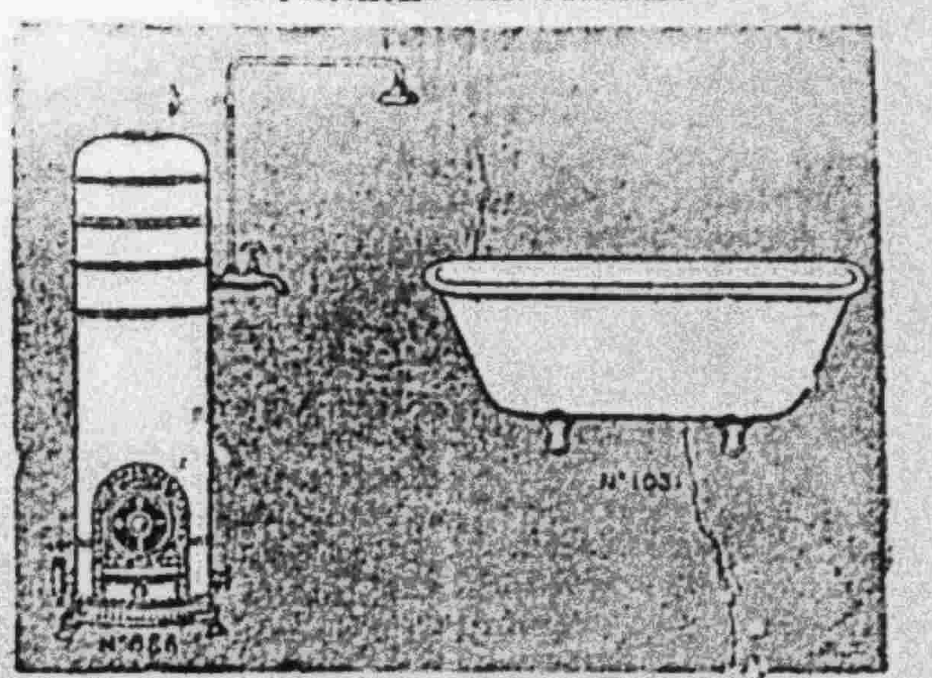

HYDROTHERAPIE

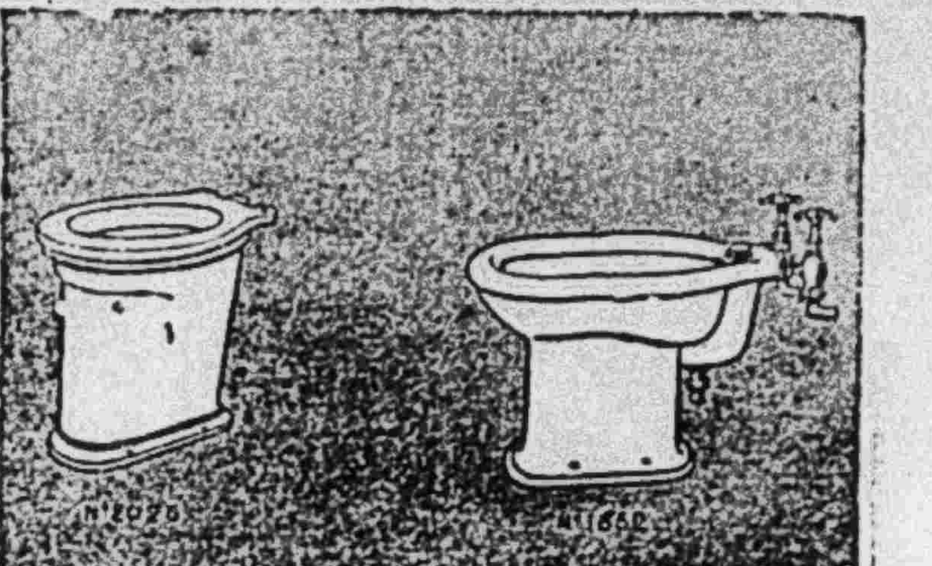

POINSARD & VEYRET

PENTA

PROPULSEUR AMOVIBLE

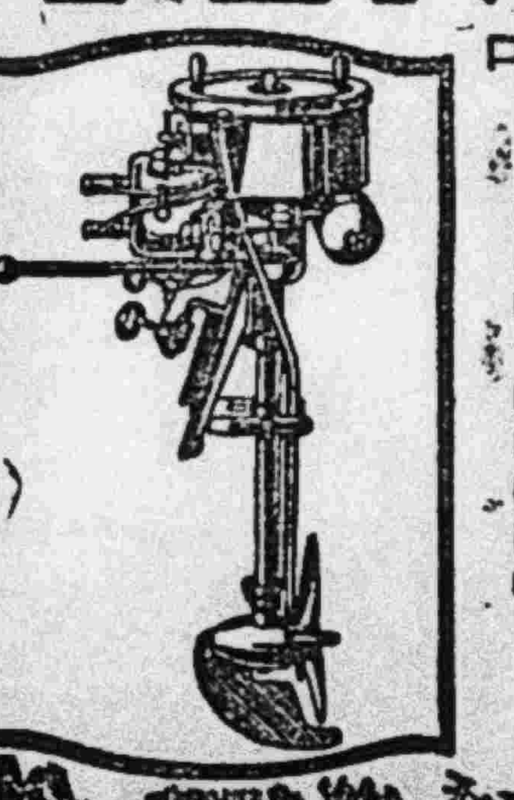

LE SEUL MUNI D'UNE MAGNETO D'ALLUMAGE

PLUS DE 300 PROPULSEURS "PENTA" EN SERVICE EN INDOCHINE

POINSARD & VEYRET

SINDEX N°1, RUE LEFÈBVRE SAIGON
(Ở TRÊN LẦU)

BÁN GÓP (Cao thăng)

Thiện nghệ về máy xay lúa, bán và ráp nhiều cái rồi đủ kiểu lớn nhỏ (có quan bác-vật là người Đức ráp máy)

Moteur nằm và đứng chạy khỏi đốt "hiệu DUPLEX" chạy bằng dầu MAZOUT (dầu cạn) ít hao dầu mở, và cũng có máy hơi, lò hơi (*machine à vapeur*).

Có thứ máy xay gạo chạy bằng cối Cône rất tốt, rất tiện từ 500 giạ sắp lên trong 24 giờ.

Cối nhà rất tiện cho quí ông không nát gạo, và trấu ra riêng, còn sự nát cũng ít hơn các nơi, vì có gắn theo cái máy quạt.

Có bán đồ phụ tùng theo trọng máy, xin mời quí ông đến xem cho sẵng.

Có bán đủ đồ làm về việc nghề nông và đủ các thứ máy canot, máy cưa, máy gặt, vân vân.

Quí ông muốn rõ điều chi xin viết thơ cho chúng tôi thì chúng tôi sẵn lòng trả lời lập tức.

TAM-THÁNH-DƯỢC

1· Trừ tê—2· Bổ huyết.—3· Giải lao?

1·-Trừ tê hai nhức mỏi sưng sối ... mỗi hộp 1$50.
2.-Điều kinh trừ bạch-đái ... mỗi hộp 1$00
3.-Bổ hư lao giải trí não ... mỗi hộp 1$00
Cách mua thuốc gởi mandat đề :

Monsieur Trương Minh-Y
Chủ tiệm Tao-Nhơn-Đường.
N° ... rue de la Gare Hocmon

Muốn đến bản hiệu do ngay bến xe lửa đậu

Muốn giữ gìn con mắt nên đến nhà

Bán kiến MY-KHOUAN

229-231 Rue des Marins. Cholon. — Ngang ga xe điện giữa Cholon

Bán ròng kiến nước Mỹ

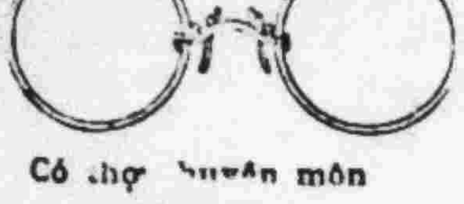

Có máy điển khí coi con mắt·

Có thợ chuyên môn

Đủ các kiểu kiến : cận-thị, viễn-thị, ông già, vệ-sanh. Đủ các thứ gọng kiến kim-thời.

DONNET — SIX

10 mã-lực 6 Máy

Xe mui đứng 6 chỗ ngồi

100 ngàn thước hao 11 lít dầu xăng

Giá 3.000 p.

đủ đồ phụ tùng

Garage JEAN COMTE

34 BOULEVARD NORODOM

SAIGON

PHÁP HOA NGÂN HÀNG

Banque Franco-Chinoise

— Hãng bạc công nghệ và Thương-Mãi.
Tư-bổn đóng đã hết .... 50.000.000 quan
Vốn của Banque Industrielle de Chine. ..... 50.000.000 quan
số tiền dự trữ. .... 22.319.000 quan
chánh-chủ bàn trị sự: Ông Griolet, chánh-chủ bàn trị-sự của hãng bạc Paris và Hòa-lang. Ông quản-đốc của chánh-phủ Pháp : De Celles. Tổng quản-lý : ông Carrère.

Đã các chi cuộc ở Paris, Lyon-Marseille — Bắc-Kinh — Thượng-hải —Thiên-Tân — Hương-cảng - · CÁC SỞ ĐẠI-LÝ Ở ĐÔNG-PHÁP.

Hải-phòng — Hanoi — Nam-vang — Vịnh — Đà-nẵng — Qui-nhơn — LẠI CÓ SỞ LÀM VIỆC Ở HUẾ và Thanh-Hóa.

Ở Saigon số chín mé sông Belgique góc Đường Guynemer.

Làm đủ các công cuộc thuộc về Ngân-hàng.

Gởi tiền theo kiểu «thân xuất tự tiện Compt-courant» mỗi năm lời 2 phân. Gởi bạc Đông-Pháp. Gởi theo tiền Langue, lời 2 phân rưỡi.

Gởi tiền theo tiền cần-kiệm, xin do hãng bạc sẽ định tiền lời riêng.

Gởi tiền về lấy ra phải có kỳ khắc, xin hỏi hãng bạc thì biết.

Chịu lãnh đòi tiền về chuyện giấy tờ buôn bán lại có nhận lãnh bán «traite,» giấy mua mandat giấy phép gởi tiền các nơi đô thị khác vân vân.

Hãng bạc Pháp-Hoa lại có cho mướn tủ sắt thiệt tốt, thiệt chắc chắn.

XEM QUA CÁC BÁO

Ruộng đất trong Nam-kỳ

Kể ruộng đất trong nước, ta thì ở Nam kỳ nhiều nhứt mà tốt nhứt. Nam kỳ diện tích cả thảy là 58.000 ky-lô mét vuông, so với Bắc kỳ 108.500 ky lô mét vuông, Trung *kỳ* 165.000 ky lô mét vuông thì đất Nam kỳ rộng chỉ bằng giá nửa Bắc kỳ và chia ba một phần Trung kỳ : nhưng ở Nam kỳ phần nhiều là đất đồng bằng không có nhiều rừng núi như Bắc kỳ Trung kỳ ; và lại Nam kỳ là đất mới, đương khi Trung kỳ. Bắc kỳ đã có hình thể rồi thì Nam kỳ hãy còn là cái vũng bể ở giữa giải rác có mấy đám cù lao sau lần lần sông Cửu long giang đem đất phù sa phụ đắp mà vào chung quanh, mỗi ngày một rộng thêm ra trải đời nọ sang đời kia mới thành ra cái đồng bằng. Nam kỳ ngày nay, so với đất Bắc kỳ Trung kỳ thì chất đất còn non, mà tuổi đất còn trẻ nên ruộng vừa nhiều mà vừa tốt hơn ở Trung kỳ và *Bắc* kỳ, số ruộng Nam kỳ đo được tới hơn ba triệu rưởi mẫu tây, (mỗi mẫu *tây* là ngót ba mẫu ta), mà hiện mới cày cấy thành điền có một triệu hai mươi năm vạn mẫu tây, lấy đó mà tính thì số ruộng còn bỏ hoang kể đến hơn hai triệu. Cứ số ruộng đã cày cấy thành điền ở Nam kỳ bình quân mỗi năm thu hoạch được hai triệu hai mươi vạn tấn thóc, thì số ruộng còn bỏ hoang mỗi năm mất đi đến non bốn triệu tấn thóc ; theo giá trung bình mỗi tạ thóc bốn đồng, mỗi tấn bốn chục đồng, thì mỗi năm ở Nam kỳ còn bỏ phí mất đến ngót một trăm sáu mươi triệu bạc, thật là uổng quá ! Những ruộng hoang ấy không phải có sơn lam chướng khí gì như mấy nơi rừng xanh núi đỏ ở mạn ngược xứ Bắc kỳ, hay trên nguồn xứ Trung kỳ, chẳng qua chỉ là ruộng cỏ chưa khai khẩn trồng trọt mà thôi ; mà sự khai khẩn trồng trọt cũng không có khó khăn gì, mùa hanh đến, cho mồi lửa là bao nhiêu cỏ khô cháy hết, cái xác, cái dề ải ra lại thành một phì liệu tốt không gì bằng, chỗ nào đất còn thấp, nước còn phiền thì khai cái kinh cho nước chảy thông ra bể, hoặc ra sông nào gần đây, như thế là chỉ trong một vài mùa, đất hoang thành ra đất thục ngay. Cái thiên tai thủy hạn mà xứ Bắc kỳ và xứ Trung kỳ năm nào thường cũng bị, ở đó cũng tuyệt vô, từng cánh đất như chiếu giải, tốt tươi mầu mỡ ở giữa hai giải trường giang, hình như hai cái tay của *sông* Cửu-long dang ra, hẩy cạn nước thì rót nước vào cho, đầy nước thì lại múc *bớt* nước đi, không khi nào thấy tiêu khô ngập lụt, xét ra đất Nam kỳ sở dĩ còn bỏ hoang nhiều như thế thật không tại cớ gì khác, mà chỉ tại một cớ là thiếu nhân công.

Ở Bắc-kỳ ta thì ruộng đất lại không đủ cho nhân dân cày cấy ; gọi là nhà làm ruộng, chẳng qua mỗi nhà chỉ được giâm bẩy mẫu, có nhà chỉ được giâm ba sào, quanh năm chỉ tối vần vật ở ngoài đồng, dầu tắc một tối chân lấm tay bùn, không để miếng đất lúc nào được nghỉ, hết *trồng* lúa đến trồng bắp đến trồng đậu, hết trồng đậu đến giồng khoai, kể làm ăn như thế cũng đã vào bậc siêng, nhưng sức đất sinh sản chỉ có chừng, dầu siêng đến thế nào, cũng không có giống gì không bám vào đất mà mọc lên thành cây thành quả được, may mà được mùa, bất quá cũng gọi là đủ ăn đủ tiêu, không đến *nỗi* mang công mắc nợ, rủi bị năm trời làm thất bát thế là vợ nào chồng ấy, cha nào con ấy cơm chẳng được *no*, áo chẳng được lành, không kể lại còn lắm kẻ không có tấc đất cắm giùi còn việc không có mà làm cơm gạo không có mà ăn, đến nỗi phải đi làm thuê làm mướn, những trai thề đấu, những phu nhà máy, những thợ cấy thợ gặt đàn bà, công mỗi ngày nhiều lắm là ba bốn cắt, ít chỉ độ mười lăm hai mươi xu, mà có khi đi tự tỉnh nầy sang tỉnh khác, suốt làng nọ qua làng kia, không kiếm ra được kẻ thuê người mướn, Ấy ở Bắc-kỳ thì nhân công dư dật như thế nếu được có ruộng nhiều mà tốt như ở Namkỳ thì khai phá mấy nỗi *mà* thành điền hết.

Ngày nay ngoài Bắc trong Nam, đường đi lại đã rất là thuận tiện, tưởng ngoài Bắc kỳ ta nên hăm *hở* mà vào Namkỳ sinh cơ lập nghiệp cho đông ; những người giàu có vào mà xin trưng khẩn hoặc mua lại những đất của người trước trưng khẩn mà còn bỏ hoang, chiêu tập *n*hững bọn dân nghèo ngoài Bắc vào mà khai phá trồng trọt, thật là cái đường doanh nghiệp rất rộng cho những nhà tư bản, mà là phương *thuốc* cứu khổ rất diệu cho những kẻ bần hàn. Kìa như người các nước Âu châu di cư sang châu Mỹ mỗi năm kể hàng hơn trăm vạn, thiên sơn vạn thủy, công bạt thiệp gian khổ biết chừng nào ! chỉ vì nơi đất tốt ruộng nhiều, người ta còn lặn lội mà đi cho kỳ được ; thậm chí như người Nhật bản chịu hao binh tốn của cùng nước Nga tranh chiến mà cần lấy cái lợi quyền khai khẩn đất Mãn châu. *Huống* chi ở trong cùng một nước mình, nơi thì sẵn ruộng đất mà thiếu nhân công, nơi thì sẵn nhân công mà thiếu ruộng đất cứ như thế mà đành thúc thủ chịu nghèo mãi ư ?

Trung Bắc Tân Văn

ĐOẢN THIÊN TIỂU THUYẾT

MƯỜI GIỜ

Tác giả : By Goodwin Sands

Độc giả : Lưu-trường-Khanh

Cai-la-uy thường nói : Người ta ở đời, không tài nào tránh khỏi những sự khẩn cấp thình lình mà mình không *ngh*ĩ tới, cho nên lúc thường tất phải dự bị đủ sẵn, thì tới lúc có việc, không đến nỗi lính quính.

Vì cái tư tưởng ấy, Cai la-uy mới để sẵn một ngàn lượng bạc vào một cái rương có bảo hiểm, đặt ở dưới lầu ; và sắp sẵn một cây súng *sáu* có máy tự động, dặng phòng khi có việc bất thường phải cần dùng đến.

Một ngày kia Cai-la-uy đương ngồi ở trước bàn máy chữ, cây súng sáu thì để trên bàn. Y vốn là một nhà buôn bán, đã có lúc đứng lên tổ chức một công ty, cũng được một lớp phát tài ; nhưng mà lúc đó thì đã thất bại, tài năng của y tưởng như tiêu diệt hết thảy ; mà lại, sở cảnh sát đã ra lịnh bắt y trị tội, họ biểu y là kẻ lường gạt. Vì vậy, mỗi khi tưởng đến cái tên lường gạt, và nghĩ đến sự lanh lẹ tàn độc của bọn lính cảnh sát, thì y tự nhiên run run sợ sợ : lúc trước y thường tán dương lính cảnh sát là người lanh lợi hoạt bát, nhưng mà bây giờ.......

Y cầm cây súng sáu ở trên bàn máy đánh chữ, đảo đi đảo lại, quay quã không rời tay. Trước kia, y thường tưởng rằng : hễ mà một người đã có một ngàn lượng bạc ở trong tay, thì dù thế nào cũng không đến nỗi suốt đời nấp ở xó nhà, không có ngày nào xuất lộ diện ; nhưng đến bây giờ thì hắn đã biết rõ rằng tiền bạc cũng có lúc không làm gì được. Lúc ấy y mới xé ra một chút, miệng sẽ lầm bầm, nét mặt đỏ ửng, bụng bảo dạ rằng : sống không bằng chết, thôi tự tử cho rảnh. *Ch*ỗ y ngồi đó là phòng hút thuốc. Trong phòng, trên lò sưởi, đương cúc cắc cúc cắc máy chạy không nghỉ ? *Nghe* thấy những tiếng cúc cắc ống, y nghĩ thầm rằng : cái tiếng đồng hồ lúc trước và tiếng đồng hồ nầy, sao không như nhau ? có lẽ bây giờ nó chạy chậm hơn. Lóng tai nghe một lúc nữa, thì tưởng như cái tiếng cúc cắc ấy là tiếng của người nào vì y mà tính cái phút cuối cùng. Y nói lòng không có để một cái đồng hồ rất đẹp năm xưa y đã tốn hết lắm tiền mới mua được — chịu nổi nữa, quyết định sớm sớm hạ thủ, lại nghĩ : ngồi mà tự tử, có lẽ chết được sướng hơn. Liền cởi cái áo bận ngoài, đặt xuống, nhắc lấy cây súng trên bàn máy chữ. Trong nhà đèn điện chiếu ra cửa kính màu xanh, ánh sáng xanh lè. Y cầm cây súng chĩa vào màng tang,... thình lình trong bụng thấy sợ.

Cái cử chỉ của y như vầy, chẳng khác gì sự chơi đùa. *C*ũng như người bị bịnh đau răng, muốn chữa cho khỏi tức thì lên đường đi thẳng tới nhà trồng răng, nhưng mà khi mới đến cửa, nghĩ đến họ dùng kìm mà nhổ răng mình, hoặc dùng dùi mà khoan răng mình, thì lại rụt rè không giám bước vô. Cai-la-uy thì không rụt rè, cầm súng chĩa vào miệng mình, ngón tay trỏ móc vào cò máy ; đầu lưỡi lẻ vào miệng súng, thấy có vị gì là lạ, trong mũi cũng ngửi thấy hơi gì khang khác, liền rút súng ra quay lưng dựa vào ghế. *M*ột lúc Cai la uy đứng dậy, chạy tới trước lò sưởi, ngó vào đồng hồ, kim chỉ chín giờ rưỡi rồi. Qua nửa giờ nữa thì con ca-van sẽ dập cửa phòng thơ đem sữa bò vào cho y uống...

(Còn nữa)

Tân-Thinh !

Sẽ về khai-trương tại rạp mới A-Sam *đường Albert 1· Đakao*, gần gare ngày thứ bảy 25 Mai 1929 hát tuồng mới, hay lắm.

Kính mời :

Diệp may ít có

Vì dư dùng, nên muốn bán rẽ :

1·—2 cái máy Aster 40 mã lực, chạy bằng dầu hôi, máy còn tốt, và có nhiều món đồ để thay đổi còn mới.

2·—1 cái xe Renault 15 mã lực, kiểu torpédo 6-7 chỗ ngồi, máy mới và lại và có đủ đồ phụ tùng.

Ai muốn mua, xin do nơi số nhà 26, đường Guillaume Martin, ở Khánh-hội, mà thương nghị (bên hông kho của hãng Comptoirs Généraux de l'Indochine).

Thị-Trường tiêu-tức

GIÁ BẠC

Ngày 25 Mai 1929 ... 1$ 80

GIÁ LÚA

Ngày 25 Mai 1929	(kể 100 kilos)
Vinhlong	6. 70
Gocong	6 91
Baixau	6 83
Bailieu	6 88
Cambodge thứ trắng	6 72
Cambodge, thứ đỏ	6 06

GIÁ GẠO (kể 100 kilos)

Gạo số 1	10, 96
Gạo số 2	10 41
Gạo số 2	9 98

TIN TÀU

Tàu tới

Ở PHÁP SANG
Général Metzinger 28-5
Meinam 31-5
Cap St Jacques 6 6

Ở TÀU
Sphinx 7 6

Ở BẮC VÔ
Cap padaran 26-5
Dupleix 29-5
Lieutenant de la Tour 31-5
Claude chappe 26-5

Tàu chạy

SANG PHÁP
Artagnan 27 5
Cap padaran 1-6
Dupleix 2-6
Lieutenant de la Tour 5 6
Sphinx 10-6

TRUNG VÀ BẮC
Linois 25-5
Amboise 27-5
Claude chappe 26-5
Meinam 4-6

SANG TÀU VÀ NHỰT
Général Metzinger 1-6

Vua thuốc lậu

Hiệu Từ-ngọc Liên chuyên môn trị bịnh lậu ... tìm ra bịnh lậu năm và nặng cách nào cũng nhờ thuốc nầy mà mạnh dứt nọc, đã uống và sanh con mạnh mẽ thiên hạ hoang-nghinh lắm, nổi tiếng khen là Vua thuốc lậu ... trị bịnh khí hư bạch đới ... kinh, tùy bịnh hàng nhiệt hay lắm, mua thuốc kể bịnh cho kỹ, nhờ hồi thuốc chữa a-phiện hay lạ phi thường lắm, để có theo trả lời các bịnh nầy tốn 4.5 đồng thì mạnh dứt.

Trữ bán tại :
M. Đinh-thành-Song
Pharmacien
à Cái-nhum *poste*

Ai muốn

Làm thầy thông ?

Lại nay tiệm Đỗ như Liên mướn một cái máy viết mà tập trong một tháng sẽ thành nghề thạnh như ... trị, lương bổng cao.

Đỗ *như Liên*
91-93, rue d'Espagne Saigon
Téléphone 690

Sách mới xuất-bản

(*Chữ quốc-ngữ*).

Máy xe hơi nói về sự hư, và sự sửa, cách cân magnéto và trong máy giá 0$80. Rất có hữu ích cho mấy ông có xe nhà và mấy ông chauffeur.

Ở xa muốn mua xin do nơi hội *Điển xa tương-tế, 36 đường Le Laguerode*. Cùng muốn mua nhiều, gởi cho M. *Lộ* hay là M. *Cần* à l'école des Mécaniciens Saigon tôi sẽ tính giá rẻ hơn.

Tiệm bánh tây

NGUYỄN - VAN - ĐÃ

19, Avenue Jaccaréo Cholon và 31-33, rue Sabourain Saigon

Bấy lâu nay đặng quí khách hoan nghinh ấy là lòng thành thật của Bổn hiệu mà cũng nhờ quí khách giúp cho nhà Nam nên tôi đặng vững bền phát đạt.

Nay Bổn hiệu lập thêm trong Cholon đường Avenue Jaccaréo số 19 hiệu là:

Pâtisserrie et Salon de thé Nguyễn-văn-Đắc bán các thứ bánh tây và bombe glacée các đồ giải lao, đồ điểm tâm, ít món đồ ăn tây hoặc là Annam và bao lãnh các tiệc trà hoặc rượu. Làm các thứ bánh cho đám tiệc có bông có chữ điều làm được. Xin quí khách tới mua ít nhiều cũng là ơn lắm lắm.

Chủ nhơn kính thỉnh

Tiệm trồng răng Annam Hiệu

TÂN-PHÁT

dit

Hồng - hoàng - Lợi

Đường Georges Guynemer N° 61 (Ngang hông nhà sanh ở Chợ-cũ) Saigon

Kính cùng quí khách, tiệm tôi chuyên nghề trồng răng nguyên hàm, răng trắng, răng đen thứ thiệt tốt hoặc răng hư bịch vàng, việc làm rất kỹ lưỡng chắc chắn.

Như quí khách muốn trồng hoặc bịch xin dời gót lại tiệm tôi thời quí khách sẽ đặng vừa lòng.

Chủ nhơn kính cáo.

MỘT DỊP TỐT

Chúng tôi khuyên các quí khách hãy đến viếng ngay tiệm Đức-Thịnh 81 đường Catinat Saigon

Ở đó có một đôi ngà voi thiệt đẹp thiệt quí, ít khi được trông thấy.

Lại có cả các thứ ống điếu cổ, đồ dùng vào việc thuốc phiện, đồ gỗ, đồ đồng và các thứ đồ xứ cổ.

Xin mời các quí khách đến coi, chắc sẽ được vừa ý lắm.

ĐỨC-THỊNH
81 Rue Catinat — Saigon

Minh tạ lương y

Tên tôi là Áo-bân mang bịnh nội trĩ đã hơn mười năm, ở trong lỗ đích có cục, mỗi lần đi là máu chảy ra nhiều lắm, khi đi rồi ngồi đứng không được lấy làm khổ sở, kiếm nhiều ông thầy, tốn hết hơn ngàn, mà bịnh không mạnh nay nhờ ông thầy Quảng-Đông tên là Diệp-nhuệ-Hùng ở đường Thủy-Binh Cholon số nhà 134 dùng tân phát minh mà điều trị. Trước khi trị thì chích thuốc vô lỗ đích rồi dùng chỉ mà cột chớ không cắt không mổ.

Cột rồi đi đứng như thường không đau nhức chi hết nội trong 20 ngày thì tôi lành mạnh như thường nên không biết lấy chi đền ơn ít lời cáo bạch như ai có mang chứng bịnh trĩ, hoặc có cục hai là nội trĩ lâu có mủ có máu bất kỳ đờn ông hay là đờn bà cũng đều trị được, như đờn bà thì có người vợ ông điều trị. Đờn bà có thay cũng trị mạnh bịnh hết mới lấy tiền không hề gạt gẫm.

Áo bâng cẩn-khải
Compagnie Française de Tramways de l'Indochine
Binh-tây Cholon.

Hột xoàn! hột xoàn!

Không đâu có hột-xoàn đủ thứ lớn nhỏ, nước thiệt tốt, bằng hãng của ông J. GIUNTOLI tại đường Catinat

Người xuân-Lộ là M. Huỳnh văn Thông đít Quế, tiếp rước hẳng hòi, tử tế, và bán giá thật rẻ hơn mọi khi.

Dịp tốt

Vì đi xa nên bán một cái đờn Piano rất lịch sự hiệu Henri Hertz hảy còn rất tốt. Giá 200p.00.— Hỏi tại hảng Poinsardel Veyret Saigon.

Chết mà chưa chôn
Sư nầy cứu sống sư
Nguyễn-trong-Tạm
tại Giadinh
Ở giẫy phố lầu bảy căng bên chợ Bà-chiểu

Cứu bịnh ghiền á-phiện hay lắm. Ai có anh em bà con ghiền hảy mách bảo cho mấy ông tiệm đến Sư mà thương nghị. Viết thơ hỏi thăm thì gởi theo 1 con 5 xu và đề:

Nguyễn-Trọng-Đạm
ở Giadinh

Cần dùng gấp

Cần dùng hai người thợ bạc làm đồ-ngan tốt; trình giấy thu thân sẽ cho mượn trước từ năm chục đồng bạc (50$00) sấp lên.

Nguyễn-văn-Hưng
Propriétaire bijouterie Vĩnh-Xuân
8, rue Amiral Courbet Baclieu

RẤT NHIỀU ĐỒ MỸ NGHỆ BẮC

ĐỨC-LỢI

105-109 Rue d'espagne -:- Saigon
(Kế dinh quan Xã-tây)

Bổn tiệm mong ơn quí vị chiếu cố trong ba năm nay nên bổn tiệm được thịnh đạt.

Vậy nên bổn tiệm lúc nào cũng có sẵn 10 bộ ghế Salon kiểu Tây, Annam, canh cải rất khéo rất hạp thời trang, tủ chưng theo Salon kiểu rất lạ, tủ thờ, kiếng, tranh liễu, bình phuông cẩn chạm rất xảo, tủ kiểu, bằng trắc và gỗ.

Đồ thau: Lư, chơn đèn đúc toàn thau lọc nước rất tốt kiểu kim thời, bình bông và các món bằng đồng đen khảm tam khí chưng theo Salon rất đẹp.

Đồ thêu màn, tranh, áo gối, nải bàn, v. v...

Bổn tiệm chỉ mong bán nhiều chớ không mong lời nhiều

Vậy xin mong tấm lòng hạ cố của quí khách mà cho thương nghiệp của bổn tiệm được bằng người ngoại bang thì bổn tiệm lấy làm cảm ơn quí khách lắm lắm.

- Chủ nhơn kính cáo.

PHÙNG-VĂN-LÂM
105-109 Rue d'Espagne -:- Saigon

Phòng dưỡng bịnh

Của Lương-Y L. VINCENS
134 đường Lagrandière Saigon.

— Những người đau đến được nghỉ tại nhà dưỡng bịnh và có người trông coi hết cả các việc, như là cho thuốc, mổ xẻ, đau răng và cả đến những việc sanh đẻ nữa.

Phòng khám bịnh

137 đường Pellerin Saigon, giây nói số 928.

Coi bịnh | Buổi mai: Từ 10 giờ ... / Buổi tối: Từ 15 giờ ...

Cái cảnh cô đầu ở Saigon

(Tiếp theo)

Ký xong giấy, bước chân xuống tàu, cái thân chúng em tức là thân tôi mọ của người chủ kia rồi. Từ khi tới đất Saigon đến nay, cách hắn đối đãi với chúng em, không được như chủ nhà đối với con ở. Ấy là nói những khi mới vào khách hát còn đông, thì, hắn còn chưa giở nhiều thủ đoạn ác nghiệt, hồi nầy khách hát càng ngày càng vắng, thì hắn lại giở thêm ngón ăn quanh vào chúng em nữa. Hắn bắt chúng em đi đâu một bước phải xin phép, không xin phép thì phạt năm đồng, nói to một tiếng phải phạt ba năm. Chúng em đã là kẻ làm mướn không công ở nơi đất khách quê người, còn tiền đâu mà nộp phạt? Mỗi lần phạt mỗi biên vào sổ nợ, ngày càng nhiều, phạt càng lắm, sổ nợ càng giầy thế là làm mướn với hắn suốt đời cũng không trả hết.

Những lúc đêm thanh người vắng, em nằm em nghỉ, thật là cái thân chúng em không bằng thân kẻ làm phu cao-su.

Phu cao-su tuy phải dầu mưa dải nắng, vỡ bụi phá rừng, song mà chỉ cực khổ về thân thể, chớ không cực khổ về tinh thần. Chúng em thì bất kỳ ngày đêm, lúc nào có khách hát, cũng phải thừa tiếp, tiếng hát đã khan, tay phách đã mỏi, lại còn rượu quỳnh, hát hãm, bầu bạ thâu đêm, suốt ngày, như vậy đả cực chưa? Song mà chẳng những thế thôi.

Thú chơi cô đầu từ xưa thì là cái thú cao thượng nhưng đến ngày nay thì thói cao thượng đã hết rồi nhiều người quan viên, coi nhà cô đầu như lầu xanh, trông thấy chúng em liền giở luôn cái ngón trêu hoa nguyệt, làm cho mệt cho mê, cho bỏ đồng tiền, thân phận cô đầu mà lại là cô đầu ở Namkỳ thì tất nhiên phải chiều khách, khách giở ngón gì, cũng phải chịu. Như vậy đả cực chưa, nhưng mà chẳng những thế thôi.

Làm thân con người, ai mà chẳng cần có đồng tiền trong lưng, huống chi đả làm cô đầu thì nào phấn nào sáp, nào xà-phòng nào nước hoa, đều là những khoản không thể thiếu được. Vậy mà chúng em là kẻ « đi ở không công » đầu một chầu hát, quan viên có cho năm chục ba chục, cũng là người chủ lấy cả, kẽ mỏi mồm hát có được xu nào. Vậy thì lấy gì mà chi vào những khoản nói trên. Vì thế mà phải hết lòng chiều chuộng làng chơi tha hồ ai nài hoa ép liễu. Phó tấm thân cho bướm lại ong qua. Ai tri âm đó mặn mà với ai, chẳng qua chỉ đồng tiền mà thôi. Ôi chữ trinh là bảu mình của kẽ liễu bồ, mà phải bán rẻ lấy tiền độ nhật. Như vậy đã cực chưa, nhưng mà chẳng những thế thôi. Nếu bán chữ trinh mà có được đồng tiền thì cũng bị kẻ nào kia kiếm cớ bắt phạt mà chia sẻ đi mất.

Than ôi, cũng thì kiếp người, mà sao đã cực khổ về thân thể, lại còn đau đớn về tinh thần, phu cao su đâu có như vậy?

Em viết đến đây, nước mắt em đã hầu cạn, không thể cầm lòng mà viết nữa. không biết kiếp xưa tội tình gì mà kiếp nầy phải làm thân cô đầu? Không biết kiếp xưa oan nghiệt gì mà kiếp nầy phải làm cô đầu ở Saigon? Vậy em xin nhắn nhũ chị em bạn gái, đừng ai học nghề cô đầu, em lại xin nhắn nhủ chị em ai trót làm nghề cô đầu, thì đừng nên nghe kẻ quyến dỗ mà đem thân vào đất Namkỳ.

Một người cô đầu

Lời rao

Tên con út tôi là Phan-văn-Nhuệ 18 tuổi, hoang đàng theo quân du đảng, đả không kể đếm gì lịnh cha mà lại còn về ăn cắp đồ nhà đi bán. Vậy bà con ai có giao thiệp với tôi mà đưa tiền bạc cùng hàng hóa cho nó thì tôi không biết tới. Nói tóm lại là tôi không nhận tên Nhuệ là con nữa kể từ ngày rao trước

Phan-văn-Dược
Cao Minh

TẠI HÃNG

ĐẠI-ÍCH

29, đường Tổng-đốc-Phương.
Cholon

Đèn Condé sáng 120 bougies thắp bằng dầu săng. Gởi theo cách lãnh hóa giao ngân, tiền phí tổn về phần bổn hiệu chịu.

Giá: 7$00

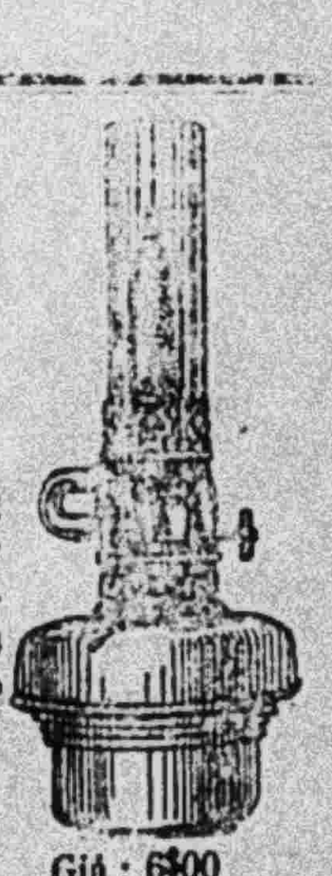

Giá: 6$00

MỘT CÁI TIN MỚI

Quốc-dân Tùng-thơ

sắp ra đời

Có lẽ chư-tôn còn nhớ buổi ban đầu, tôi là người vẫn hết sức công kích Hải-Hồ Thư-xả, Hồ-Hải Tùng-Thơ, mà hôm nay tôi lại chen vai vào việc làm Tùng-Thơ thì chư tôn chắc lấy làm lạ lắm!

Tôi công kích Hồ-Hải Tùng-Thơ là công kích mấy nghi dại gia văn-chương. Đỗ-khải-Hoàn và Dương-phụng-Các đã lường gạt đồng-bào về văn-chương và tiền bạc, chớ tôi không hề công kích việc làm Tùng-Thơ của ai. Làm Tùng-Thơ hoặc là viết sách hay xuất bản sách cho đồng bào dùng, là một việc phổ-thông rất có ích, tưởng dầu ai làm cũng không sao, miễng đừng gạt gẫm thiên hạ, thâu tiền của người bỏ đầy túi đem về ăn xài lưu loát cho hết, in chừng vài quyển sách nhâm nhi sẻ gởi đi cho có chừng rồi bặt luôn thôi chớ!

Ăn vỏ dừa thấy vỏ dưa phải sợ, ừ sợ vậy là phải, vì phần nhiều thiên-hạ đả mắc mớp bọn đá áo túi cơm lường gạt lấy tiền mà không có gởi sách vở chi cả, nay dầu có ai là người chơn chánh trung-hậu, làm thật đến đâu, thiên hạ cũng chẳng dám tin.

Hôm nay tôi lại chủ-trương trong việc làm Tùng-Thơ; không phải tự khoe mình, chớ chắc dầu ai thù nghịch với tôi đi nữa cũng chẳng thể nói quấy cho tôi được. Vì sao? Vì việc làm Tùng-Thơ là việc nhỏ, mà việc làm báo là việc lớn. Tôi làm chủ Kịch-Trường là một tờ báo đã phải chết đi sống lại nhiều phen, muốn chấn chỉnh lại thì không phải là việc dễ, trúng cho ai, thì tôi tưởng họ đả buông cò nhào đầu hồi mới tái bản được vài ba tháng dầu rồi kia chớ đừng nói là lâu hơn. Việc khó như vậy, tôi cố theo đuổi là vì tôi biết trọng danh giá tôi, dầu gì cũng là một người có tên trong làng báo, từng viết báo đả 9, 10 năm trời.

Tờ Kịch-Trường là khó chấn-chỉnh, mà tôi cũng ráng được, huống chi làm Tùng-thơ! Tôi tưởng dầu ai có đóng tiền bao nhiêu cho Tùng-thơ của tôi thì cũng không sợ chi cả, vì không lẽ tôi thâu tiền Tùng-thơ, rồi nịn luôn trong lúc tôi còn đương chấp chưởng một tờ báo.

Quốc Dân Tùng-Thơ là một quyển sách giống tựa tựa như tạp-chí, cũng có luận-thuyết, bài-văn, nhàn-văn v. v. tom góp những tư-tưởng lạ, mỗi tháng ra một hay là hai kỳ, sách, dày lối 50 trương trở lại, dễ hiến cho anh em quốc-dân trong cơn nhàn rỗi, tưởng cũng chẳng phải là chẳng có ích.

Trong sự biên-tập, thì bao giờ tôi cũng xét kỹ-lưỡng và cậy nhiều ông bạn đồng chí giúp sức, quyết chẳng để đến nỗi vụng về nhâm nhi như ai.

Về việc đi cổ-động thì ngoài ra những người nhà báo Kịch-Trường, tôi cùng M. Lê-đình-Thành, tôi cũng còn cậy các đồng bào tâm khắc giúp cho.

Còn việc đi thâu tiền thì trừ ra tôi và M. Lê-đình-Thành cùng mấy vị trong nhà báo Kịch-Trường như là: MM.

Đinh-tấn-Yên, Nguyễn-văn-Ba, Nguyễn-văn-Thân, Đoàn-quang-Lãng, Trần-văn-Lâu, thì không ai được phép nữa.

Bài vở tôi đã soạn và đưa nhà in sắp, độ cuối tháng này thì Quốc-dân tùng-thơ sẽ ra đời.

Tòa soạn Quốc-dân tùng-thơ thì cũng để ở chung một chỗ với tòa soạn báo Kịch-Trường.

Sách mới xuất-bản

Hoa-ngữ chỉ-nam (sách dạy tiếng quảng-đông dịch theo tiếng Bắckỳ, 0$70. — *An-quảng tân-biên* (dịch theo tiếng Nam-kỳ) 1$85 — *Nguyễn-công-Trứ* (cả sao tập các thứ thơ của ông và có chú thích) 0$95 — *Bạch-mẫu-đơn* (truyện tàu) 1$40. — *Phụ-nữ dự-gia-đình*: 0$40.— *Tam quốc*: (trọn bộ) 8p00.— *Một chữ trinh* 0p85.— *Tịch-tà qui chánh*: 0p50; Lòng người nham hiểm: 0p20. Nghĩa-hiệp kỳ-duyên: 0p20. Ít ngày nữa sẻ có: *Kẻ làm người chịu*, tác-giả HồbiểuChánh. — *Thất hiệp-ngũ nghĩa*, (cuốn thứ 4): *0p40*. — Cao-đẳng thanh-niên: đang in.— *Thơ và mandat xin gởi cho:*

Tín-Đức Thư-Xã
37, Rue Sabourain, Saigon

Saigon, 1 9 Avril 1929

Kính cùng quí ông đặng rõ? Tôi có 2 căn phố mới cất thiệt tốt tại đường Chaigneau sau chợ cũ, có đèn khí có nước có cầu tiêu máy, mỗi căn nhà đều có vách thơ ở giữa, tính giá thiệt rẻ dưới đất ba mươi lăm đồng (35$00), trên lầu ba chục đồng (30$00) và tôi mới mở thêm cái Annexe tại đường Farinole gần bên đường Lagrandière đặng cho quí khách nghỉ cho êm ái thanh tịnh, một căn phòng nguyên một cái nhà cầu tiêu nhà bếp nhà tắm.

Hoặc khi nào quí khách đi Saigon ở đường bịnh thời quí khách ở cho nay chắc đặng tốt lắm. Giá tính rẻ, dưới đất mỗi, tháng chín chục đồng 90$00) trên lầu bảy chục đồng (70$00) dưới đất trên lầu cũng giống nhau cũng có đủ đồ, dưới đất ngày và đêm ba đồng rưỡi (3$50 trên lầu ngày và đêm ba đồng (3$00

Nguyễn-Phong Cảnh
Propriétaire
Rue Sabourain N° 4 Saigon

Lệ-công-Hòa

công ty

62 Bd. Tổng-đốc-Phương Cholon
Téléphone N° 425.

Là công ty của các người thợ bạc Việt Nam lập ra; bán đủ món đồ nữ trang theo kim thời của các người thợ bạc anh tài, xảo thủ chế ra rất đẹp mắt. Công ty có đủ đồ tạp hóa (articles de bazar) và giầy dép Bắc kỳ và lại còn thêm những đồ gia bảo xưa, xem qua rất hạp cho quí vị nào thích đồ cổ tích.

Bổn Công ty còn mở rộng phần hùn, quí vị hãy nghĩ rằng nếu vốn to chừng nào thì lợi to chừng nấy.

Vậy xin ai là thợ bạc Annam, ai là đồng bào hảo tâm, xin lưu ý.

LỆ-CÔNG-HÒA
Công-ty cẩn cáo

RALEIGH

Xe máy đạp hiệu anglais, đúng nhẹ nhàn ít hao sên, kiểu mới 1929 rất lịch sự chắc chắn. Có hai thứ:

Thứ 2 ngựa rưỡi 4 cáp đèn hiện và đèn đá.

Thứ 2 ngựa 4 sấp, đèn điện, đèn vàđá, mấy thầy dùng đi làm việc rất nên phương tiện, có để bán tại Cholon đường Cây-Mai số 131

Quốc-dân tùng-thơ ra đời, sẽ gởi cho hết mấy đọc-giả của Kịch-Trường mỗi người một cuốn, số đầu ai không trả lại, thì là tỏ dấu đã bằng lòng nhận mua, sở Quản-lý Quốc-dân tùng-thơ cứ biên tên họ vào sổ, và phái người đến thâu tiền, xin chư đọc-giả lưu ý.

Hởi anh em quốc-dân! Quốc-dân tùng-thơ là một người bạn hiền đáng yêu của anh em nên nhìn nhận Quốc-dân tùng thơ một cách sốt sắng và chẳng khá bỏ qua.

Lê-chơn-Tâm
Tổng-lý kiêm chủ-bút Quốc-dân tùng-thơ.
257, rue Paul Blanchy
Tandinh-Saigon

Sách của ông NGUYỄN-THANH-KHIẾT

Ông Nguyễn-thanh-Khiết mới xuất bản một cuốn sách rất có ích cho xã hội Annam; trong sách ấy ông Ng.-thanh-Khiết hay giải nhiều vấn đề rất quan hệ lớn cho quyền lợi chị em Nam-Việt, bàn về sự làm tờ chúc-ngôn, chuyện nợ, tờ tương-chi hương hỏa, tờ tương-phân, nói về việc vợ chồng để bỏ, nói việc trưởng tộc, mãi-lại-thục (vente à réméré), người thủ-hộ, người nhỏ nuôi, quyền hương - chức làng về việc tòa-án, hôn thơ, hôn-thú, khai-sanh, khai-tử, tòa hộ, sở bách-phân, giam-trâu, vân vân.

Tác-giả lấy nhiệt-tâm mà chỉ dẫn đồng-bào chút ít trong rừng pháp-luật, xin đồng-bào hết sức quảng tâm cho cuốn sách thông lưu hết cả miệng thôn thị thành, thì thế nào cũng kết quả các đều trông thấy bớt đau đớn lòng.

Giá mỗi cuốn là . . 1$00

Nếu quí ông, quí bà quí cô có gởi mandat mua, xin gởi thêm 0$16 mỗi cuốn, đặng trả tiền cho nhà thơ.

Sách của M. Khiết không có ký tên, sách ấy không ai được bán, và không ai được mua.

Sách của M. Khiết có bán tại chợ mới Saigon, quán số 11 của cô Nguyễn-thị-Kĩnh, và tại nhà của cô Nguyễn-thị-Kĩnh, 30 Rue Rolland Garros, Saigon.

HÀ-THÀNH NGỌ-BÁO

Xuất bản hằng ngày trên 8.000 số.

tốt có giá trị.

Đả vì quốc dân mà phải đình bản, lại mới ra đời.

Mỗi năm 6p.00
Sáu tháng... 3p.50
Mỗi số 0p.02

Ai muốn đọc xin lại tiệm **Chấn-Thuỵ là Đại lý cho Ngọ-báo.** *Saigon đường Mac-Ma-hon số 108 sau Khám Lớn Saigon Mua Báo trả tiền trước. — Xin nhớ gởi mandat cho M. Bảo (bao) Vỹ chủ tiệm Chấn-thuỵ.*

Lâm-Ngọc - Thạch

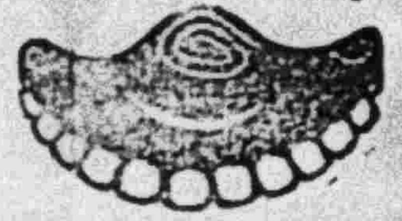

ANNAM TRONG RANG

Tôi chuyên nghề trồng răng và chữa răng đau đã ngoài mười hai năm ở Saigon khắp lục châu cũng đều biết nghề làm đã tinh mà lại chắc chắn, vì trước kia tôi đã có làm Mécanicien, nhiều lần cho Docteur dentiste, nên sự khéo léo và bền chắc chẳng thua người Langsa. Nay tôi dời về đường Georges Guynemer số 57 chung với tiệm thợ bạc khách chú, ngang hông sang 1 chỗ đất trống ngó qua. Như quí khách có trồng răng đau là sửa răng sẽ đến đây vì đổi chủ mới nên làm hạ giá thiệt rẻ. Đồ thắng đàn theo giá chủ khác làm 10$ thì tôi bớt còn có 5$00; làm rồi có biên giấy bao chắc cho lâu năm, rủi có hư đến làm lại không tính tiền. Quí khách phải nhìn hiệu Lâm-ngọc-Thạch cho kỹ kẻo lầm hiệu khác làm rồi chẳng mấy ngày thì uổng tiền vô ích.

Răng nguyên hàm đen hay là trắng giá 30$ một bộ.

Chủ-nhơn kính cáo

DUY-TÂN THƯ-XÃ

Mới xuất-bản quyển

THUỐC HOÀN-HỒN

của cụ PHAN BỘI-CHÂU

Ở xa muốn mua ... gởi cho ông Nguyễn-Tịnh ... D. T. T. X. số nhà 45 đường d'Arles Saigon hai cắt bai số

BÁNH SỬA HIỆU « JACOB »

Nhiều thứ ngon nhứt hạng, như :

Royal Afternoon Tea — Cream Cracker — Goden Puff — Creamy Chocolate, vân. vân . .

Hãng Louis OGLIASTRO & Cie,

Làm Đại-Lý bán trong Đông-Pháp.

Feuilleton — (N· 1)

LỜI TỰ THUẬT CŨA CÔ HẦU VUA ĐỨC

Sách này bản gốc bằng chữ Anh, tên là « What I Found out », nguyên của một người đàn bà Anh làm ra mà không để tên.

Cứ lời trong sách đã nói thì người đàn bà này năm 1909 đã bị một vị hoàng thân nước Đức rước làm cô giáo trong nhà. Ở đó năm năm, tới khi trận Âu chiến thình lình nổi lên, thì người này liền bị giam cầm, về sau đổi kiểu ăn bận, giả làm một mụ làm ruộng trốn về nước Anh, làm cuốn sách này. Trong sách, về những việc bí mật của nước Đức và lòng hăng tợn của dân Đức, nói rất rõ rệt. Sau khi sách đã xuất bản, người ta cho rằng: tác giả đã được vua Đức thương yêu thì lời trong sách tất là sự thiệt. Vì vậy mà nhiều người muốn coi, chưa đầy một năm sách đã tái bản trên mười lượt.

Trước đây hầu tước Tây hương nước Nhựt ở Anh mua được một cuốn, đem về sai một người tên là Nhẫn nhược lâm-khâm dịch ra tiếng Nhựt; người Tàu là Trần trọng-Từ và Hoàng Trung thì dịch ra tiếng Tàu. Như vậy đủ biết cuốn sách này là có giá trị.

Vậy nay theo bản chữ Tàu lược dịch ra đây, đặng giúp ít tài liệu cho những ai muốn khảo cứu về mưu lược của bọn đế quốc,

I

Thân-vương Đức rước làm cô giáo trong nhà

Cái việc mà suốt đời em không thể quên, ấy là việc năm 1914 thân em bị tù ở một vòng thành trong cõi nước Đức.

Bấm tay tính đốt, trước đó năm năm, em bị một vị thân-vương ở thành ấy rước làm cô giáo đặng dạy cho vương-tử và nữ-vương học tiếng Anh và các môn khác. Sau khi nhận chức vừa tròn bốn năm, em tự hỏi em thì đối với ba vị điện hạ tuổi nhỏ kia, thiệt đã làm hết trách nhiệm giáo dục. Rồi đó hai nước Pháp, Đức thình lình tuyên bố đánh nhau, em bị nhiều người ngờ vực, em nói một câu, em đi một bước, người ta đều để ý hết thảy. Bởi vì em là người Anh, dầu có mang ơn người Đức, nhưng mà sự thương nước với sự báo ơn khác nhau như vực với trời, không thể cùng nhau so sánh.

Vị thân vương ấy chánh là bà con cùng máu với vua Đức, vì ngài là nhân-vật trọng yếu trong bộ tham mưu, mà em ở tại nhà ngài, cho nên công việc chánh-trị của nước Đức, em biết nhiều lắm.

Song le, vợ chồng Thân-vương đối đãi với em rất hậu, nay em, nếu đem hết những sự tai nghe, mắt thấy, và sự suy đoán ra được mà nhứt nhứt bày tỏ cho mọi người đều hay, đặng làm khó cho thân-vương, thì tự hỏi lương tâm, là chẳng trái với từ đức. Bởi vậy những việc mà sách này nói ra đều là việc giấu không thể giấu, mà không hại đến thân-vương, em mới theo đúng sự thiệt mà chép. Vả lại cảnh khổ của thân-vương cũng chẳng khác gì sự kinh nghiệm của em cho nên tên họ và tánh cách của ngài em không nói rõ. Khi em lìa bỏ nước Đức tuy có nhiều bước hiểm nghèo mà rốt lại vẫn ra thoát miệng lòng của cải, ấy là nhờ công cứu giúp của thân-vương và vương-phi. Nghĩa nặng, ơn sâu, em vẫn ghi lòng tạc dạ, nên chi sách này đối với việc kín của ngài, phần nhiều em phải gác ngang cây viết.

Còn đến những khách khứa đi lại ở vương-cung và những bực giàu sang vinh-hiển mà em chưa mang nợ quyến cố của họ, em không giấu - diếm làm chi. Huống chi bọn đó thương vẫn mượn tiếng là phái tu-dưỡng nước Đức mà coi rẻ đạo người, đến nay cái mặt nạ « hòa bình » đã lột hẳn, công nhiên khai chiến với nước Anh. Thế thì cái việc nhân dân hai nước xung đột nhau về cảm tình, không phải là việc trong một chốc một lát có thể gây nên vậy. Bây giờ em sắp sửa kiếm lại dấu giày mối nhợ của việc do mà thuật sơ ra đây.

Em làm cô giáo bốn năm, trong đó có một năm, nghiễm nhiên là [illegible]-kín bên trong của gia. Nay trước khi thuật lại chuyện đó, cần phải kể rõ cái cảnh ngộ đặc biệt của em.

Cha em ở nước Anh nguyên là giòng giỏi trâm anh, nhưng mà cửa nhà thanh bạch. Lúc trẻ tuổi, người làm quan ngoại giao, đóng tại thành Hoa-thạnh-đốn. Khi ấy người có cưới cô con gái nước Mỹ kết tóc xe tơ, cô ấy tức là mẹ em. Ông ngoại em là tướng hải-quân, tinh thông tiếng nói nhiều nước, đã đi chơi khắp vòng thế giới, có được yết kiến vua Đức, bấy giờ, và hoàng đệ là Hạch-nhơn-[illegible] thân vương, đó là lúc vua Đức còn làm [illegible].

Khi em còn nhỏ, thì có cha mẹ ở phủ Hoa-thạnh-đốn, cha mẹ em rước một người đàn bà Đức làm giáo - sư trong nhà, ông ngoại em nghe lấy rất mừng. Nhưng em lúc đó thì rủi. Không thiệt, vì rằng nói giống khác nhau, nếu bị người ta nung đúc mãi, sau này sẽ có sự không lợi. Than ôi, nay em tấm thân vò-võ, chiếc bóng bơ-vơ, cái đời lận đận long đong, tuy là số mà hồng mạng bạc, mà nguyên nhân gián tiếp, há chẳng là tự mụ người Đức kia gây ra hay sao ?

Sau đó [illegible] năm, cha em thăng chức, phải về Luân-đôn em và mẹ em cũng theo người về cả. Chẳng bao lâu, mẹ em tạ thế. Lại sau [illegible] năm nữa thì em vào học ở trường đại-học Khô-nhân-[illegible]. Chẳng hiểu vì cớ gì mà ông xanh kia nỡ [illegible] tâm cùng em đành ghen, số-cây em vào cảnh đùng cay khổ-cực ? năm ấy em mười lăm tuổi, bút nghiên còn sẵn, đường dọ dối-mài, thình-lình cha em lại bỏ em mà nếu điều côi học. Phận gái tuổi thơ, anh em chẳng có, cái kiếp bồ côi con mọn, thương ơi nương tựa vào đâu !

(còn nữa)

Ai muốn dùng vải đã tốt mà lại lâu rách thì nên đến.

Hiệu : VẠN - HOA

CHOLON

ƯỜNG GOỒNG, 38

—Gần nhà máy của Thành-Sanh, ở cầu Ba-miệng, đi phía tay mặt—

Giây thép nói số: 102

Thì sẽ đặng vừa lòng. Vì bổn-hiệu lập ra đã gần ba mươi năm nay, buôn bán khắp trong Lục-tỉnh, ai cũng biết *vải Vạn-hòa đã đẹp mà lại chắc*, nhưng phải coi chừng kẻo lầm đồ giả mạo.

Coi chừng mấy cái nhản :

1 — 2 con cá kim ngư hai màu 4 — Vạn hoa con gà trắng
2 — 3 con cá kim ngư ba màu 5 — Vạn xuân long xe lửa
3 — 1 con cá kim ngư xanh 6 — Vạn hòa phi thoàn

VẠN-HÒA *CHỦ-NHƠN*

Kính đốn

PATHÉ-ORIENT

10 Boulevard Charner

(Trước cửa kho Bạc Nhà nước)

SAIGON

MÁY HÁT BÓNG

HIỆU

Pathé

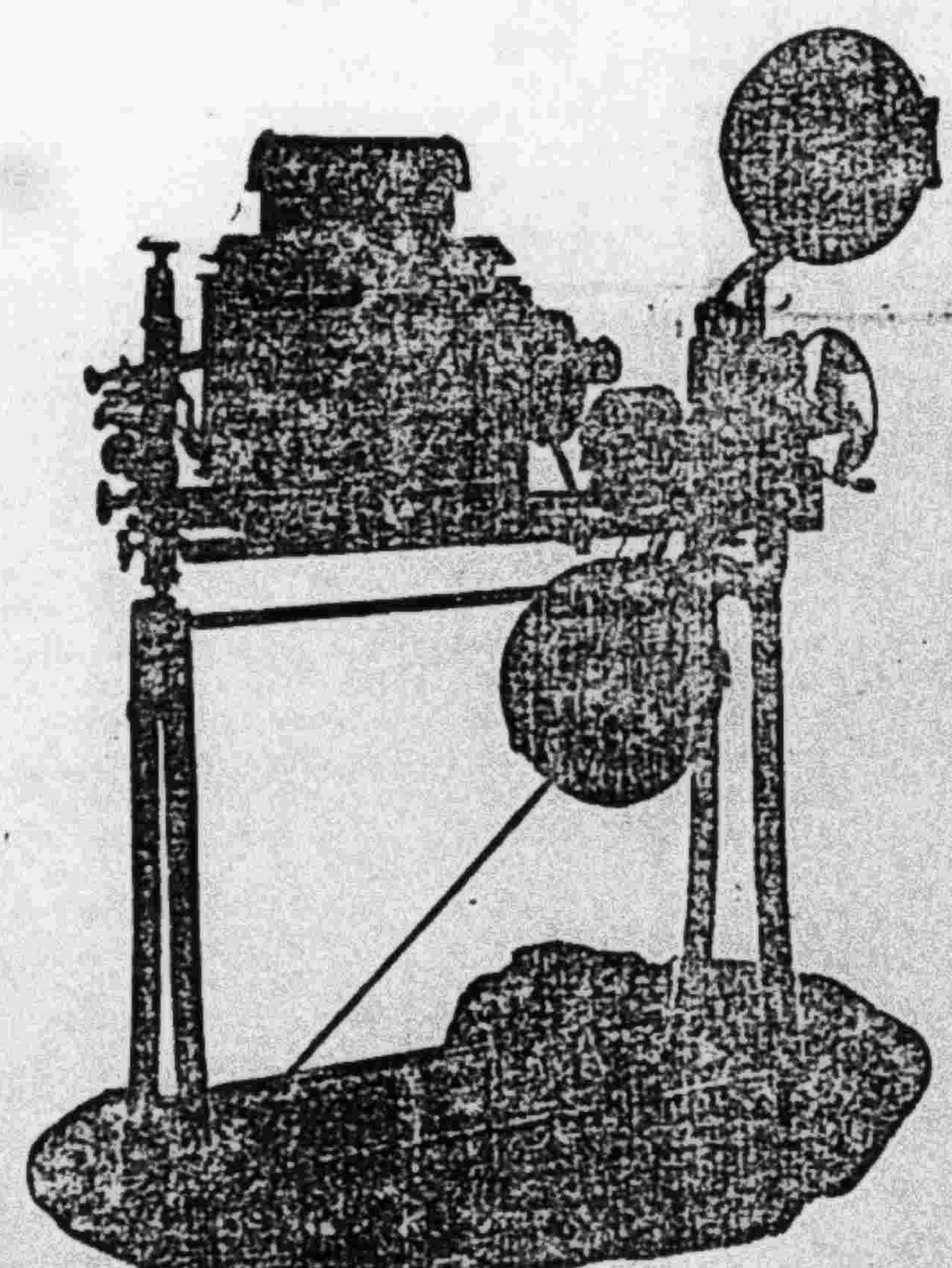

Bổn hảng có bán đủ kiểu máy hát bóng. Máy lớn đặng dựng nhà hát lớn nơi các châu thành lớn, máy nhỏ đặng đi hát các chợ nhà quê, máy này rất nhẹ hai người mang nổi.

Bổn hảng có bán đủ đồ phụ tùng, và than hát bóng đủ thứ.

Bổn hảng lại có đủ thứ films hát bóng, rất hay cho mướn, như là : films Trinh-Thám, films Bi-Kịch và films diễu đủ thứ.

Máy bán rất rẻ, films cho mướn giá phải chăng hơn các nơi khác.

Xin lục-châu quí khách chiếu cố.

Hãy hỏi mục-lục và liste des films nơi Bổn-hiệu.

P.O 1

Phạm-hạ-Huyên

?? Sabourain — Transitaire — *Adresse télég:*
Téléphone N· 281 — «Transita Saigon»

Transit en Douane, Transports, Bagages, Expéditions. Dédouanement.

Fournisseur de Plantation : = *Manteaux, Chapeaux, Nattes, Vêtements de coolies, Tabac du Tonkin, Poissons secs, etc......*

Làm Đại-lý bán sỉ : — *Hàng Bac, các thứ ghế kiểu* Thonet. *Vãi mùng, đồ đồng, trà-bông, giầy giếp, giếp dừa và các tạp-hóa Bắc-Kỳ cùng* Trung-Kỳ.

Hàng hóa thực tốt, giá tính rẻ nhiều, ở xa xin biên thơ thương nghị.

QUÍ BÀ QUÍ CÔ

Gương mặt là nơi quí nhất của con người, nếu muốn tránh khỏi các bịnh nơi ấy như là mụng, tàn nhan, thâm kim nhẩn nhiều xin quí bà quí cô hãy dùng thử thứ nước thơm Tây-thi-Lộ hiệu con Bươm Bướm thì sẽ thấy sự mầu nhiệm của nó ra làm sao?

Nước thơm Tây-thi-Lộ sẽ được cái hân hạnh nhờ lòng quảng đại của quí bà quí cô chiếu cố và nó sẽ làm cho quí bà quí cô vẫn được vui lòng luôn luôn.

DẠI-QUANG DƯỢC PHÒNG

46 Bd Tổng đốc Phương Cholon .— 47 Phố hàng Đường Hanoi .— Giây thép nói số 19 Cholon.

NOUVEAUTÉS — SPORTS

NGUYỄN - TRẪM

54 Rue Vienot 54

SAIGON

BANH TRÒN

(FOOTBALL)

Ballons các hiệu :

«GOALKEEPER» 8 miếng. 6,00 (cuir chrome trắng)
«[illegible]» 12 miếng.. 16.00
«WILLIAMS» 12 miếng..... 6.00
«[illegible] SPALDING» 14.. 15.00
«AURA LUX» 12 miếng ....12.00 (cuir chrome vàng)
«SELECT» 14 miếng 12.00
«PIRATE» 12 .... 9.00
«[illegible]ISTOR» khâu kiểu mới. Brevelé indeformable. 12 miếng 14.00

ĐÁNH VỢT

(TENNIS)

Raquette các hiệu :

«SPALDING THE KRO BAT».. 3,00
«SPALDING GOLD MEDAL» [illegible]
«SPALDING AZURA» 21.00
(Mấy thứ raquette này có đề sẵn từ bên Pháp qua bằng thứ giây «AQUATITE» riêng, có bảo kiết trong 60 ngày không đứt, nếu đứt thì sẽ cordé lại không tiền).
«TUNMER SCIENTIFIC».... 28.50
«TUNMER MATCH SUPER» 13.00
«WINDSOR» ....12.[illegible]0
«MIRA»............................11.00

Xin mời quí hội thể thao hãy tới chọn lựa ; ở Lục-Tỉnh sẽ gởi theo sách Contre-remboursement. Quí hội nào có lòng chiếu cố muốn mua luôn nơi bổn hiệu thì bổn hiệu sẽ xin để một chút tiền remise riêng

MỚI ! MỚI ! MỚI !!!

Tiệm may « AU CHIC TAILOR HÙNG-VƯƠNG » 14 Sabourain Saigon mới ra đời. Cai cắt (*Coupeur*) trên 30 năm làm cho mấy « HÃNG TÂY » có danh tiếng trong Nam ngoài Bắc ; Cắt rất khéo, may đúng kiểu kim thời, nếu may không đúng, nhăn vai, không vừa bụng qui khách, xin trả tiền lại ; tính giá phải chăng, làm rất kỹ lưỡng. Có trữ đủ các thứ laines, Nỉ, Serge Huêky Anglê, Tussor Tonkin & Shanghai, để các qui khách lựa trọn, xin đến may thử một lần sẽ biết sự thiệt....

Các chư qui vị trong lục châu muốn mua các thứ Hàng bên Tây và hàng Bắc thì xin giời gót lại tiệm « HÙNG-VƯƠNG BAZAR TONKINOIS » thì sẽ được như ý, Hàng tốt mà giá lại rẻ hơn các tiệm khác. Có bán đủ các thứ : Impermeables « Nouveauté » Hudor đi mưa không ướt. Nón Velours Huckel, *Bflechet, Lingdberd. So nay Fleury*, Dumbla, nỉ thiệt tốt đủ màu ; Souliers « *Luxial* ». Đồng hồ đồ kiểng « *América* » Montres & Montres Bracelets 18 Carats et Plaqué Or ; Chemises, Cols, Régates, Pochettes, Noeuds soie & fantaisie, vân vân......

Có trữ bán các thứ ; Panneaux, Tableaux, Lampes en verre, Boules thép vàng, khay, Chấp trầu sơn giả đồi mồi rất ngộ, Hàng Thêu satin màu, gối thêu, khăn trải bàn, vân.vân.....

Các bà các cô muốn cho lịch sự tai lại tiệm «HÙNG-VƯƠNG» mà mua các thứ đồ Nữ trang mạ vàng của Hiệu « MIE KY » Hanoi, bán đủ Vòng, Xuyến Hột, Trái tim, Vòng, Khánh, Cà rá, Nút manchette, Kim cravate làm, theo kiểu kim thời rồng hết như vàng thiệt mà giá lại rẻ, bán cũng theo giá ngoài Bắc, các bà các cô khỏi tốn công gởi ra ngoài Bắc mua.

Nói tóm lại thì có đủ các thứ hàng cho qui khách cần dùng, xin Đồng Bang chiếu cố.

Hớt tóc kim thời : Thợ hớt lựa trọn toàn người giỏi, có Cuvette Sanitaire rửa mặt, Douche gội đầu.

Cẩn-ngôn kính mời : Nguyễn-thông-Minh,

Thương-Mãi Học-Đường

2,4,6, Rue d'Ayot — Saigon

Dạy viết tắc, đánh máy chữ, bút toán, chữ Pháp, chữ Anglais và các thứ chữ khác.

Các lớp học có giáo-sư có bằng-cấp dạy mỗi ngày từ 8 giờ rưởi tới 11 giờ và từ 15 giờ tới 19 giờ rưởi.

TIỀN HỌC PHÍ PHẢI TRẢ TRƯỚC MỖI THÁNG.

Học-đường lại có nhận làm các công việc thuộc về bút-toán và đánh máy.

A LA PENSÉE

56, đường Charner

Ở đây có bán các thứ vành bông để đi đám ma. Kiểu bông rất ngộ mà giá lại rất rẻ.

Hỏi tại nhà Mme JUD.

Bán luôn vừa ngày vừa đêm.

LUNETTÈRIE KHAI-MINH

30 Rue de la Porte.—Pnompenh

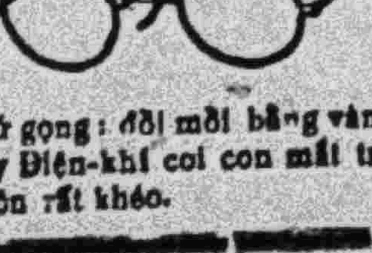

Bán đủ các thứ kiến con mắt, kiến ông già, cận-thị, viễn-thị, vệ-sanh, ở Mỹ-quốc gởi qua đủ kiểu kim thời, mang coi rất lịch sự.

Bán đủ các thứ gọng : đồi mồi bằng vàng, bằng bạc, bằng nickel. Có máy Điện-khí coi con mắt trước khi lựa kiến, thợ chuyên môn rất khéo.

Sữa hiệu con chim NESTLÉ là tốt hơn hết trong thế giới